

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

David Kapitán

**Zahájení exekučního řízení v komparaci s nařízením
soudního výkonu rozhodnutí**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Pohl

Katedra občanského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 26. 11. 2015

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracoval samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

David Kapitán

Poděkování

Děkuji tímto JUDr. Tomáši Pohlovi za vedení této diplomové práce, jakož i za připomínky k jejímu vypracování.

Obsah

1	Úvod	1
2	Dvojkolejnost výkonu rozhodnutí – soudní výkon rozhodnutí a exekuce	2
	2.1 Obecně k výkonu rozhodnutí	2
	2.2 Soudní výkon rozhodnutí a exekuce	3
	2.3 Přípustnost soudního výkonu rozhodnutí a exekuce	5
3	Exekuční tituly	6
	3.1 Druhy exekučních titulů	7
4	Činnost soudu před zahájením řízení	20
	4.1 Prohlášení o majetku	21
5	Exekuční návrh a návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí	23
	5.1 Náležitosti exekučního návrhu a návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí	24
	5.2 Vady exekučního návrhu a návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí	27
	5.3 Vzájemná povinnost a podmínka	28
	5.4 Exekuční návrh ke zřízení exekutorského zástavního práva	29
6	Příslušnost soudu a exekutora	31
7	Účastníci řízení	33
	7.1 Procesní subjektivita	34
	7.2 Procesní způsobilost a zastoupení	34
	7.3 Společenství účastníků	36
	7.4 Manžel povinného	37
	7.5 Převod a přechod práva či povinnosti	39
8	Podmínky a překážky řízení	41
	8.1 Existence návrhu na zahájení řízení	41
	8.2 Pravomoc a příslušnost	41
	8.3 Procesní subjektivita a procesní způsobilost	43
	8.4 Litispendence a res iudicata	43
	8.5 Zjištěný úpadek	45
9	Rozhodnutí o návrhu, zahájení exekuce	46
	9.1 Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí	47
	9.2 Pověření exekutora	48
	9.3 Vyrozumění o zahájení exekuce	50
	9.4 Exekuční příkaz	51
	9.5 Inhibitorium a arrestatorium	52
	9.6 Zřízení exekutorského zástavního práva	55
10	Opravné prostředky	56
	10.1 Odvolání proti usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí	56
	10.2 Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí	56
	10.3 Návrh na odklad výkonu rozhodnutí	58
	10.4 Mimořádné opravné prostředky	58
11	Výkon cizích soudních rozhodnutí	60
	11.1 Exekuční titul vydaný v členském státu EU	60
	11.2 Exekuční titul vydaný ve státě, se kterým má ČR uzavřenou mezinárodní smlouvu	61

11.3	Exekuční titul vydaný ve státě, se kterým nemá ČR uzavřenu mezinárodní smlouvu	61
12	De lege ferenda	63
12.1	Dvojkolejnost výkonu rozhodnutí	63
12.2	Forma zahájení exekuce	63
12.3	Místní příslušnost soudního exekutora	64
12.4	Prolomení dispoziční zásady	65
13	Závěr	66
	Seznam zkratk	68
	Použitá literatura	69
	Příloha č. 1 – vzor návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy	I
	Příloha č. 2 – vzor exekučního návrhu	III
	Příloha č. 3 – vzor usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí	V
	Příloha č. 4 – vzor žádosti o pověření k vedení exekuce	VII
	Příloha č. 5 – vzor pověření soudního exekutora	X
	Příloha č. 6 – vzor vyrozumění o zahájení exekuce	XI
	Shrnutí	XIV
	Summary	XV
	Název práce v českém a anglickém jazyce, klíčová slova	XVII

1 Úvod

Exekuce je institutem, který je v poslední době hojně skloňován, ať již odbornou či laickou veřejností. V České republice v současnosti čelí exekuci, nepočítaje soudní výkon rozhodnutí, téměř jeden milion fyzických či právnických osob,¹ jedná se tedy o živý a hojně využívaný institut, proto se tato diplomová práce bude věnovat právě exekuci, respektive obecněji řečeno výkonem rozhodnutí. Vzhledem ke skutečnosti, že exekuce není v oblasti civilního práva jediným prostředkem pro nucený výkon povinnosti, pojal jsem tuto práci jako srovnání exekuce a soudního výkonu rozhodnutí.

Vykonávací řízení obecně má několik fází, tato práce se však bude zabývat výlučně fází iniciační, tedy nařízením soudního výkonu rozhodnutí a zahájením exekuce, neboť pojednáním právě o této fázi lze dle názoru autora této práce nejlépe vystihnout ty nejpodstatnější rozdíly mezi exekucí a soudním výkonem rozhodnutí.

Cílem této práce je tedy pojednat o zahájení exekučního řízení a nařízení soudního výkonu rozhodnutí, tyto dva instituty ve fázi zahájení vzájemně porovnat a poukázat na výhody a nevýhody obou těchto institutů, a to jak jednotlivě, tak i ve vzájemné komparaci.

Konkrétně pak bude v této práci pojednáno o exekučních titulech jakožto předpokladech pro nařízení soudního výkonu rozhodnutí a vedení exekuce, jejich druzích, náležitostech a rozdílech v rámci soudního výkonu rozhodnutí a exekuce. Dále se bude autor zabývat návrhem na nařízení soudního výkonu rozhodnutí a exekučním návrhem, kterými se v obou případech vykonávací řízení zahajuje, jakož i řízením o nich, kde budou zejména zmíněna specifika a rozdíly řízení o exekučním návrhu a návrhu na soudní výkon rozhodnutí. Závěr této práce bude patřit opravným prostředkům a úvahám *de lege ferenda*.

¹ BÁČOVÁ, Petra. *V Česku je bezmála milión lidí a firem v exekuci*. In: *Exekutorská komora České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1569-v-cesku-je-bezmala-milion-lidi-a-firem-v-exekuci-16-4-2014?w=>.

2 Dvojkolejnost výkonu rozhodnutí – soudní výkon rozhodnutí a exekuce

2.1 Obecně k výkonu rozhodnutí

Účelem vykonávacího či exekučního řízení je vynutit povinnost, která byla jednomu z účastníků uložena soudním rozhodnutím, rozhodnutím jiného orgánu veřejné moci či jiným exekučním titulem (k problematice exekučních titulů viz kapitolu č. 3).

Český právní řád používá termín výkon rozhodnutí či exekuce ve vícero odvětvích. Kromě soudního výkonu rozhodnutí a exekuce prováděné v rámci civilního řízení rozlišujeme ještě exekuci správní či daňovou, prováděnou správním orgánem (či orgánem finanční správy) k nucenému vymožení povinnosti uložené správním (daňovým) rozhodnutím, a výkon rozhodnutí v trestním řízení, prováděný soudy k výkonu rozhodnutí vydaného v trestním řízení, kterým byl pachateli trestného činu uložen trest (s výjimkou peněžitého trestu, který se vykonává v civilním vykonávacím řízení, k tomu blíže srov. kapitolu č. 3.1.2).

Zastavme se na chvíli u pojmu výkon rozhodnutí a exekuce. Pojem výkon rozhodnutí, tak jak jej chápe platná právní úprava, zavedl občanský soudní řád z roku 1963. Občanský soudní řád z roku 1950, stejně jako exekuční řád z roku 1896, naproti tomu používal pro výkon rozhodnutí pojem exekuce. Ke změně pojmosloví došlo dle důvodové zprávy z důvodu, že český pojem výkon rozhodnutí je pro uvedenou problematiku vhodnější. Pojem exekuce se opětovně objevil v právním řádu v 90. letech, kdy zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, pro nucený výkon povinnosti uložené rozhodnutím používá pojem daňová exekuce.² Pojem exekuce používá i zákon 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů (EŘ), kdy exekucí rozumí výkon rozhodnutí prováděný soudním exekutorem na základě pověření soudu.

Aby čtenář této práce nebyl zmaten, budou v této práci nadále pojmy jednoznačně odlišovány. Pojmem soudní výkon rozhodnutí anebo zkratka SVR bude nadále označovat civilní výkon rozhodnutí prováděný soudy dle části šesté OSŘ, pojem exekuce bude označovat výkon rozhodnutí prováděný soudním exekutorem na základě

² TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 8071, str. 3.

pověření soudu dle EŘ. Pojmem výkon rozhodnutí či vykonávací řízení se bude rozumět společně jak soudní výkon rozhodnutí, tak exekuce.

2.2 Soudní výkon rozhodnutí a exekuce

Zákon 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, zavedl s účinností od 1. 5. 2001 dvojkolejnost civilního vykonávacího řízení. Do té doby prováděly výkon rozhodnutí v civilním řízení výlučně soudy. Od uvedeného data se však oprávněný³ mohl rozhodnout, zdali se v rámci výkonu rozhodnutí obrátí na soud jako na vykonávací orgán, anebo na soudního exekutora.

Důvodem k přijetí nové právní úpravy a zakotvení institutu exekuce vedené soudním exekutorem byla délka a neefektivita soudního výkonu rozhodnutí. Ostatně důvodová zpráva k EŘ uvádí následující: „Změny ve společenském a právním systému se však v uplynulých letech nežádoucím způsobem projeví na neefektivnosti soudů. Problémem není jenom délka nalézacího řízení, ale i neefektivnost a zdlouhavost řízení vykonávacího (exekučního). Po vyhraném soudním sporu často dochází k tomu, že v důsledku zdlouhavé a nepružné exekuce není soudem přiznané právo oprávněného uspokojeno. Současný neutěšený stav při vymáhání práva v naší zemi může vést nejen ve ztrátu důvěry v soudy, ale i v základy právního státu vůbec a ve svém důsledku vede k hledání praktických možností, jak vymoci oprávněnou pohledávku jinou než zákonnou cestou.“⁴ Cílem zavedení institutu exekuce prováděné soudním exekutorem dle EŘ do českého právního řádu pak mělo být nejen snížení zátěže soudů, ale i zvýšení efektivity vykonávacího řízení, neboť soudní exekutor je materiálně zainteresován na výsledku exekuce, jelikož jeho odměna je stanovena jako procentuální podíl na výtěžku exekuce.⁵

³ Oprávněným rozumíme toho z účastníků, jemuž svědčí právo z exekučního titulu. K tomu blíže viz kapitolu č. 7, k exekučnímu titulu viz blíže kapitolu č. 3.

⁴ Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna 1998 – 2002. *Důvodová zpráva k poslaneckému návrhu zákona o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*, poslanecký tisk č. 725/0.

⁵ Dle § 3 odst. 1 EŘ exekutor vykonává exekuční a další činnost za úplat. Výši odměny exekutora stanoví § 6 vyhlášky č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na § 87 odst. 1 a 3, § 89, § 90 odst. 1 a § 92 EŘ.

Samotné zavedení institutu exekuce sice přispělo ke zvýšení efektivity výkonu rozhodnutí, a tím i ke zvýšení vymahatelnosti práva, dlouho však nepřinášelo výrazné snížení počtu soudních výkonů rozhodnutí. Tzv. velká exekuční novela provedená zákonem č. 396/2012 Sb. se pokusila částečně o omezení dosavadní dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí, kdy původní záměr počítal s tím, že SVR měl být zachován jen pro výkon rozhodnutí ve věcech péče o nezletilé. V průběhu legislativního procesu byl obsah citované novely změněn tak, že SVR zůstal přípustný pro výkon všech rozhodnutí vydaných v občanském soudním řízení, nikoli však již pro rozhodnutí, které lze vykonat ve správní či daňové exekuci.⁶ Již během přípravy vládního návrhu zákona bylo do tohoto zákona zakomponováno, že SVR bude nadále přípustný i pro výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, ve věcech vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady, vykázaní ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným, výživného nebo příspěvku na úhradu některých nákladů neprovdané matky, rozhodnutí orgánů Evropských společenství a cizích rozhodnutí. Během projednávání návrhu zákona v rámci legislativního procesu Poslaneckou sněmovnou bylo do návrhu zákona doplněno i ustanovení, že soud je oprávněn provádět SVR, nejde-li o exekuční titul, který lze vykonat dle správního či daňového řádu.⁷

V současné době tedy v rámci civilního výkonu rozhodnutí stále přetrvává dvojkolejnost, přičemž exekuce prováděná soudním exekutorem a výkon rozhodnutí prováděný soudy jsou v mnohém podobné, což ostatně vyplývá i ze subsidiarity OSŘ k EŘ (ustanovení § 52 odst. EŘ), přičemž soudní exekutor je oprávněn vykonat všechny úkony, které OSŘ a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavatelé nebo jinému zaměstnanci soudu, pokud nestanoví EŘ jinak. Exekutor stejně jako soud při výkonu rozhodnutí soudem rozhoduje v řízení zásadně usnesením, proti kterému je přípustné odvolání. Rozhodnutí soudního exekutora má tedy povahu rozhodnutí soudu prvního stupně.⁸ Rovněž je třeba zmínit skutečnost,

⁶ JIRSA, Jaromír, Vladimír BERAN, František KORBEL, Tomáš LICHOVNÍK, Jaroslav MÁDR, Bohuslav PETR a Petr VOJTEK. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V. : § 211-376 občanského soudního řádu : podle stavu k 1.4.2014*. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, 627 s. ISBN 978-808-7109-502, str. 22 - 24.

⁷ JIRSA, Jaromír et al. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 24.

⁸ Srov. WINTEROVÁ, A., Alena MACKOVÁ a kol. *Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 1. Vydání. Praha: Leges, 2012, 352 s, str. 58-61.

že činnost exekutora je úplatná (§ 3 odst. 1 EŘ), přičemž odměna exekutora a obecně výše nákladů exekuce je stanovena prováděcí vyhláškou k EŘ Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb. (ET).

2.3 Přípustnost soudního výkonu rozhodnutí a exekuce

Základním předpokladem pro výkon rozhodnutí je kumulativní existence dvou skutečností, a sice existence vykonatelného exekučního titulu (viz kapitolu č. 3), a skutečnost, že ten, jemuž byla exekučním titulem uložena povinnost, ji dobrovolně ve stanovené lhůtě nesplnil.

Před novelou OSŘ provedenou zákonem č. 396/2012 Sb., bylo možné soudní výkon rozhodnutí označit za univerzální postup výkonu rozhodnutí, neboť v rámci soudního výkonu mohlo být vykonáno prakticky jakékoli rozhodnutí. Po nabytí účinnosti citované novely dne 1. 1. 2013 již výše uvedené neplatí, neboť soudním výkonem rozhodnutí již nelze vykonat rozhodnutí, jež lze vykonat ve správní, respektive daňové exekuci (§ 21 OSŘ). Takovým rozhodnutím je třeba rozumět rozhodnutí vydané ve správním řízení dle § 74 SŘ nebo uzavřený smír mezi účastníky správního řízení ve smyslu § 141 odst. 8 SŘ, jelikož taková rozhodnutí lze vykonat dle hlavy jedenácté SŘ ve správní exekuci (srov. výklad v kapitole č. 3.1.5).

Výše uvedená rozhodnutí, tedy rozhodnutí, která lze vykonat ve správní, respektive daňové exekuci, však i nadále mohou být vykonána v exekuci vedené soudním exekutorem. Naproti tomu v exekuci není přípustné vykonat rozhodnutí ve věcech péče o nezletilé děti, ve věcech ochrany proti domácímu násilí, a orgánů Evropské unie nebo orgánů cizích států. Přípustné je ale vykonat v exekuci rozhodnutí o výživném na nezletilé děti nebo cizí rozhodnutí, u něhož bylo vydáno prohlášení vykonatelnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, nebo mezinárodní smlouvy nebo rozhodnuto o uznání (§ 37 odst. 2 písm. b) EŘ).

3 Exekuční tituly

Jak již bylo uvedeno výše, výkon rozhodnutí směřuje k vynucení povinnosti uložené rozhodnutím či jiným aktem povinnému, který jemu uloženou povinnost ve stanovené lhůtě nesplnil. Takové rozhodnutí či jiný akt nazýváme v rámci výkonu rozhodnutí exekučním titulem. Výčet exekučních titulů podává § 40 EŘ a § 274 OSŘ, jedná se však o výčet toliko demonstrativní, neboť obě uvedená ustanovení umožňují vykonat rozhodnutí, smíry či listiny v těchto ustanoveních výslovně neuvedených, připouští-li jejich výkon zvláštní právní předpis. Dále je třeba mít na paměti, že soudní výkon rozhodnutí nelze provést na podkladě exekučního titulu, který lze vykonat v rámci správní či daňové exekuce.

Aby mohla být vykonána povinnost uložená exekučním titulem, exekuční titul musí být vykonatelný, a to jak po formální stránce, tak po stránce materiální.

Exekuční titul je formálně vykonatelný, pokud byly dodrženy všechny podmínky právního předpisu, podle kterého byl exekuční titul vydán. Skutečnost, že je exekuční titul po formální stránce vykonatelný, potvrzuje tzv. doložka vykonatelnosti (platná právní úprava hovoří o potvrzení o vykonatelnosti), kterou na exekuční titul vyznačí ten orgán, který exekuční titul vydal, v případě smíru pak orgán, který jej schválil (§ 41 EŘ a 275 odst. 1 EŘ). Dle § 275 odst. 2 OSŘ, které lze použít i při výkonu rozhodnutí v rámci exekuce z důvodu subsidiarity OSŘ k EŘ, pak soud či soudní exekutor není doložkou vykonatelnosti vázán a může formální vykonatelnost rozhodnutí přezkoumat sám v rámci vykonávacího řízení.

Kromě formální vykonatelnosti exekučního titulu rozlišujeme vykonatelnost materiální, která je upravena v § 261a OSŘ (EŘ speciální ustanovení neobsahuje). Exekuční titul je dle uvedeného ustanovení materiálně vykonatelný, je-li v exekučním titulu řádně specifikována osoba oprávněná a povinná, rozsah a obsah povinností uložené exekučním titulem a lhůta ke splnění povinnosti, a to za předpokladu, že povinný povinnost uloženou mu exekučním titulem nesplnil dobrovolně.

Pokud exekuční titul výslovně nestanoví lhůtu k plnění, lze tento nedostatek zhojit aplikací § 261a odst. 2 OSŘ, respektive § 40 odst. 2 EŘ, dle kterých platí, že povinnosti uložené exekučním titulem je třeba splnit do tří dnů od právní moci, v případě povinnosti spočívající ve vyklizení bytu do patnácti dnů od právní moci exekučního titulu. Obdobně lze dle § 261a odst. 3 OSŘ, respektive § 40 odst. 3 EŘ

zhojit, pokud v exekučním titulu v případě plurality účastníků na straně povinné není stanoveno, jakým způsobem mají povinní uloženou povinnost splnit. Dle uvedeného ustanovení se uplatní fikce plnění rovným dílem.

Výše uvedené však platí pouze pro exekuční tituly vydané v občanském soudním řízení dle § 261a odst. 1. Levý k tomu uvádí, že „*pokud tyto jiné exekuční tituly⁹ uvedené předpoklady materiální vykonatelnosti neobsahují, ačkoliv podle právních předpisů, na jejichž základě byly vydány, je obsahovat měly, respektive nelze-li je z těchto předpisů ani dovodit, jsou materiálně nevykonatelné (usnesení NS sp. zn. 20 Cdo 699/2002). Absence lhůty k plnění tak neznamená automaticky nevykonatelnost těchto exekučních titulů, ale jen tehdy, pokud lhůtu k plnění měly obsahovat podle obecně závazného předpisu, na jehož základě byly vydány. Takto například rozsudky soudu vydané v trestním řízení ukládající obžalovanému povinnost nahradit poškozenému náhradu škody neobsahují zpravidla lhůtu k plnění, neboť tato náležitost rozhodnutí není v § 228 TR stanovena, přesto se jedná o vykonatelná rozhodnutí, neboť podle § 139 odst. 1 TR, nestanoví-li zákon jinak, je pravomocný rozsudek zároveň vykonatelný.*“¹⁰

Speciální ustanovení je věnováno exekučnímu titulu, kterým byl nařízen prodej zástavy. Takový exekuční titul musí obsahovat označení oprávněné a povinné osoby, zástavy a výši zajištěné pohledávky a jejího příslušenství (§ 261 a odst. 4 OSŘ a § 40 odst. 4 EŘ).

3.1 Druhy exekučních titulů

3.1.1 Vykonatelné rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek

Dle § 40 odst. 1 písm. a) EŘ lze v exekuci vykonat rozhodnutí, které vydal soud anebo exekutor, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti anebo postihuje majetek. Jiná rozhodnutí, například rozhodnutí, jimiž se ukládá projev vůle, určuje existence anebo neexistence práva a právního vztahu či některá rozhodnutí o osobním stavu¹¹

⁹ Tzn. exekuční tituly vydané v jiném než civilním řízení.

¹⁰ Jiří LEVÝ In SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ a Šínová RENÁTA. *Občanský soudní řád: komentář*. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2013, 1398 s. ISBN 80-740-0506-2, str. 886.

¹¹ Například rozhodnutí o rozvodu, osvojení, prohlášení za mrtvého apod.

vykonat nelze, neboť taková rozhodnutí nelze z povahy věci nuceně vymáhat na povinném.¹² Soud provádí soudní výkon rozhodnutí vydaných v občanském soudním řízení na základě ustanovení § 251 OSŘ. Dle uvedených ustanovení lze vykonat rozhodnutí všech forem, vykonávají se tedy nejen rozsudky, ale i usnesení, platební rozkaz, elektronický platební rozkaz, směnečný a šekový platební rozkaz.¹³ Uvedená rozhodnutí mohou být vydané v řízeních dle všech částí OSŘ, rovněž tak v řízeních dle ZZŘ.

Dále je třeba připomenout, že exekučním titulem musí být rozhodnutí vykonatelné, nemusí tedy nezbytně nabýt právní moci. Ustanovení § 161 odst. 1 OSŘ sice stanoví, že rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění, která se dle § 160 odst. 1 OSŘ počítá ode dne právní moci, avšak některá rozhodnutí jsou předčasně vykonatelná, tedy jsou vykonatelná, aniž by nabyla právní moci. Předběžně vykonatelné jsou vždy rozsudky odsuzující k plnění výživného (§ 162 odst. 1 OSŘ a § 473 písm. a) ZZŘ), pracovní odměny za poslední 3 měsíce před vyhlášením rozsudku (§ 162 odst. 1 OSŘ). Předběžně vykonatelné je rovněž usnesení, jímž se nařizuje předběžné opatření (§ 76d OSŘ). Pokud by jinak účastníku hrozilo nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy, může soud vyslovit předběžnou vykonatelnost i jiného než výše uvedeného rozhodnutí (§ 162 odst. 2 OSŘ).

Ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) EŘ výslovně stanoví, že exekučním titulem je i rozhodnutí exekutora, a to rovněž za předpokladu, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek. OSŘ rozhodnutí exekutora jakožto exekuční titul výslovně neupravuje, avšak vzhledem ke skutečnosti, že judikatura dovodila postavení soudního exekutora jakožto orgánu veřejné moci,¹⁴ lze rozhodnutí soudního exekutora považovat za exekuční titul dle § 274 odst. 1 písm. h). Bez zřetele nelze nechat ustanovení § 28 EŘ, dle kterého se úkony exekutora považují za úkony exekučního

¹² KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-807-4004-766, str. 210.

¹³ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 210.

¹⁴ Viz například usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 112/04 ze dne 21. 6. 2004, usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1329/2004 ze dne 29. 6. 2005 a usnesení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 51/05 ze dne 3. 3. 2009.

soudu. Takovým rozhodnutím může být například usnesení o zastavení exekuce, kterým exekutor přiznává právo na náhradu nákladů řízení jednomu z účastníků dle § 89 EŘ.¹⁵

OSŘ jako zvláštní druh exekučních titulů zmiňuje v ustanovení § 274 odst. 1 písm. b) vykonatelná rozhodnutí soudů ve správním soudnictví. EŘ vykonatelná rozhodnutí správních soudů jako exekuční tituly sice výslovně nezmiňuje, avšak rozhodnutí správních soudů lze bez pochyby podřadit pod kategorii exekučních titulů dle § 40 odst. 1 písm. a). Typickým exekučním titulem tak může být rozhodnutí správního soudu, jímž byla uložena povinnost nahradit náklady řízení. Z nepeněžitých plnění pak může být exekučním titulem například i rozhodnutí správního soudu, kterým uloží správnímu orgánu povinnost vydat ve stanovené lhůtě rozhodnutí ve věci samé anebo vydat ve stanovené lhůtě vyžadované osvědčení.^{16;17}

Dále je třeba dodat, že v řízeních dle SŘS je účastníkem řízení správní orgán, zatímco OSŘ správnímu orgánu postavení účastníka řízení obecně nepřiznává. Před podáním exekučního návrhu anebo návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí je tak třeba za účelem správného označení účastníků řízení reflektovat ustanovení § 63 SŘS, které stanoví, že při výkonu rozhodnutí soudu, které bylo vydáno podle SŘS, platí, že je-li uložena povinnost správnímu orgánu, který je: a) orgánem moci výkonné, je povinna ji splnit za stát jeho příslušná organizační složka; b) fyzickou nebo právnickou osobou, na kterou byl zákonem přenesen výkon státní správy, je povinna ji splnit tato osoba; c) orgánem veřejnoprávní korporace, je povinnou veřejnoprávní korporace.¹⁸ Na druhou stranu je třeba poznamenat, že Nejvyšší soud v řadě svých judikátů přiznal procesněprávní subjektivitu i správním orgánům, z oblasti výkonu rozhodnutí jmenujme například usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2195/2001 ze dne 18. 12. 2002, kterou vyvodil z ustanovení § 19 věta za středníkem OSŘ.

¹⁵ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 210.

¹⁶ K tomu srov. HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, xxxiv, 792 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3, str. 547.

¹⁷ Takový výkon rozhodnutí bude proveden ve smyslu § 351 OSŘ ukládáním peněžitých pokut.

¹⁸ K tomu srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 124.

3.1.2 Vykonatelné rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihují majetek

Soudním výkonem rozhodnutí anebo v exekuci lze vykonat i rozhodnutí, která byla vydána soudy, státními zástupci anebo policejními orgány v trestním řízení. Rozhodnutí však musí přiznat právo nebo postihnout majetek. Takovým rozhodnutím je například rozhodnutí, jímž bylo poškozenému přiznáno právo na náhradu škody. V soudním výkonu rozhodnutí však nelze vykonat rozhodnutí, jímž byla uložena pořádková pokuta či uložena povinnost nahradit státu náklady vzniklé v trestním řízení, neboť takové rozhodnutí se vykonávají dle § 152a a 361 TŘ podle DŘ. Uvedená rozhodnutí je však možno vykonat v rámci exekuce, neboť EŘ výkon rozhodnutí, který lze vykonat dle DŘ, nevylučuje.

Dále je třeba zmínit problematiku vymáhání peněžitého trestu dle § 343 TŘ. Tripes k této problematice sděluje, že „*Novelou trestního řádu provedenou již zákonem č. 152/1995 Sb. Došlo i ke změně postupu při výkonu peněžitého trestu. Postup podle § 341 TŘ vychází nyní z principu, že k tomuto trestu nelze přistupovat jako k výkonu pohledávky. Pokud není peněžítý trest zaplacen, bude nařízen výkon náhradního trestu odnětí svobody. Byl-li odsouzenému uložen pravomocným rozsudkem peněžítý trest před 1. 9. 1995, postupuje soud při výkonu peněžitého trestu podle ustanovení § 341 a násl. TŘ, ve znění účinném do 31. 8. 1995, tedy i podle ustanovení o vymáhání peněžitého trestu (R50/1996). Exekučními tituly ve smyslu uvedeného ustanovení jsou tedy například rozsudky soudu vydané do 31. 8. 1995 ukládající peněžítý trest.*“¹⁹

Novelou TŘ č. 41/2009 Sb. bylo však obnoveno ustanovení § 343 TŘ ve znění TŘ před nabytím výše uvedené novely č. 152/1995 Sb., čímž byl do TŘ navrácen princip, dle kterého předseda senátu před nařízením náhradního trestu nařídí, aby byl peněžítý trest vymáhán. Dalšími novelami byl do uvedeného ustanovení doplněn odstavec 2 a především odstavec 4, který stanoví, že při správě placení peněžitého trestu se postupuje podle daňového řádu. Svobodův²⁰ ani Jirsův komentář²¹ k OSŘ se o problematice vymáhání peněžitého trestu nezmiňuje, avšak vzhledem ke čtvrtému

¹⁹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*, ref. 2, str. 20.

²⁰ SVOBODA, Karel a kol., *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 10.

²¹ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6.

odstavci § 343 TŘ lze uzavřít, že peněžitý trest nelze vykonat soudním výkonem rozhodnutí, jelikož OSŘ neumožňuje, jak výše uvedeno, soudní výkon takového rozhodnutí, které lze vykonat dle DŘ.

Jinou otázkou je, zda lze vykonat peněžitý trest v exekuci. K tomu Kasíková uvádí, že „*tresty uložené soudem podle § 341 až 346 a také podle 349b TŘ (tedy i peněžitý trest, pozn. aut.) nelze považovat za exekuční tituly podle exekučního řádu, i když postihují majetek, neboť trestní řád jejich výkon svěřuje jiným orgánům – policii nebo organizačním složkám státu příslušným k hospodaření s tímto majetkem.*“²² Dle autora tohoto textu skutečnost, že TŘ výkon rozhodnutí svěřuje jiným orgánům, ještě neznamená, že takové rozhodnutí nemůže být zároveň exekučním titulem dle exekučního řádu. Výkon rozhodnutí vydaných správními orgány ustanovení § 103 odst. 2 SŘ rovněž svěřuje správním orgánům, avšak tato rozhodnutí jsou rovněž exekučním titulem dle EŘ (srov. kapitolu 4.1.5). Nadto je třeba poznamenat, že § 175 odst. 2 DŘ explicitně stanoví možnost správce daně obrátit se na soudního exekutora. Jelikož se peněžitý trest dle TŘ vymáhá dle DŘ, lze tedy uzavřít, že rozhodnutí, kterým byl uložen peněžitý trest, lze pokládat za exekuční titul dle § 40 odst. 1 písm. b) EŘ, jak ostatně dovozuje i výše citovaný Tripesův text.

3.1.3 Vykonatelný rozhodčí nález

Vykonatelný rozhodčí nález je exekučním titulem v exekuci dle § 40 odst. 1 písm. c) EŘ, zatímco OSŘ v § 274 ve výčtu exekučních titulů explicitně neuvádí. Rozhodčí nález lze však podřadit pod § 274 odst. 1 písm. h) OSŘ, které stanoví, že ustanovení o výkonu rozhodnutí se použije i na výkon jiných vykonatelných rozhodnutí, schválených smírů a listin, jejichž soudní výkon připouští zákon. Výkon rozhodčího nálezu pak připouští ustanovení § 28 odst. 2 RŘ.

Exekučním titulem mohou být rozhodčí nálezy vydané stálými rozhodčími soudy, ale i jednotlivými rozhodci. Pravomoc rozhodců či stálých rozhodčích soudů musí být vždy založena platnou rozhodčí smlouvou či rozhodčí doložkou. Soud či exekutor mohou rozhodčí nálezy přezkoumat jen z toho hlediska, zda splňují podmínky

²² KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 212.

vykonatelnosti, a to po stránce formální i materiální. Soud ani exekutor nejsou oprávněni přezkoumávat věcnou správnost rozhodčího nálezu.²³

Dále je namístě zmínit poměrně chaotickou judikaturu vázající se k rozhodčím nálezům jakožto exekučním titulům. Nejvyšší soud nejprve zastával názor, že rozhodčí nález není způsobilým exekučním titulem tehdy, pokud v dané věci nebyla vůbec uzavřena rozhodčí smlouva (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2227/2011 ze dne z 28. 7. 2011), rozhodčí nález však může být exekučním titulem, pokud rozhodčí smlouva sice uzavřena byla, ale neplatně (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 287/2006 ze dne 30. 10. 2008). S vývojem judikatury a soudní praxe později Nejvyšší soud dovodil, že rozhodčí nález je nezpůsobilým exekučním titulem i v případě, že rozhodčí smlouva byla uzavřena neplatně (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 958/2012 ze dne 10. 7. 2013). V poslední době se Nejvyšší soud opět vrátil k názoru, že soud nemůže přezkoumávat platnost rozhodčí smlouvy v rámci exekučního řízení (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3712/2012 ze dne 30. 9. 2014).

Autor této práce se zcela ztotožňuje s právním názorem Nejvyššího soudu vyjádřeným v posledně jmenovaném rozhodnutí, neboť vykonávací řízení nemůže plnit úlohu řízení přezkumného, což by bylo nevhodné a neefektivní. Povinnému nic nebrání v souladu se zásadou *vigilantibus iura* namítnout neplatnost rozhodčí smlouvy již v řízení před rozhodcem, potažmo v řízení o žalobě na zrušení rozhodčího nálezu.

3.1.4 Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti je exekučním titulem dle § 274 odst. 1 písm. e) OSŘ a § 40 odst. 1 písm. d) EŘ. Od ostatních exekučních titulů se notářský zápis se svolením k vykonatelnosti odlišuje především skutečností, že *„není výrazem rozhodovací pravomoci určitého orgánu, ale kvalifikovanou formou osvědčeným právním jednáním o závazku povinného splnit v konkrétně vymezené lhůtě určitou povinnost vůči oprávněnému a současně o svolení povinného, aby v případě jejího nesplnění řádně a včas mohl být nařízen a proveden výkon rozhodnutí (či exekuce) již*

²³ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 126.

*pouze na základě tohoto zápisu.*²⁴ Oprávněný tedy nemusí se svým nárokem podstupovat často velmi dlouhé a nákladné nalézací řízení, aby dosáhl exekučního titulu. Vykonalnost notářského zápisu je ale podmíněna souhlasem povinného.

Aby notářský zápis se svolením k vykonatelnosti mohl být exekučním titulem, musí splňovat veškeré formální náležitosti stanovené zákonem.

Formální náležitosti notářského zápisu jsou stanoveny v § 63 NŘ. Na základě tohoto ustanovení musí notářský zápis obsahovat místo, den, měsíc a rok právního jednání; jméno a příjmení notáře a jeho sídlo; jméno, příjmení, bydliště a datum narození účastníků a jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků a je-li účastníkem nebo zástupcem právnická osoba, její název, sídlo a identifikační číslo; prohlášení účastníků, že jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o kterém je notářský zápis; údaj o tom, že byla notáři prokázána totožnost účastníků, svědků, důvěrníků, tlumočnicků a zástupců účastníků anebo údaj o tom, že je notář zná osobně, a je-li účastníkem nebo zástupcem účastníka právnická osoba, údaj o tom, že byla notáři prokázána její existence a totožnost toho, kdo ji zastupuje; obsah právního jednání; údaj o tom, že byl notářský zápis po přečtení účastníky schválen; podpisy účastníků nebo jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků, otisk úředního razítka notáře a jeho podpis a popřípadě další náležitosti, které NŘ stanoví.

Kromě náležitostí dle předchozího odstavce musí takový notářský zápis obsahovat dohodu oprávněného a povinného, přesnou individualizaci těchto osob, dále právní důvod plnění, předmět plnění, jehož obsah a rozsah musí být přesně vymezen, přesně a určitě vymezenou dobu plnění, respektive splatnost závazku a v neposlední řadě svolení povinného s vykonatelností notářského zápisu, tedy že pokud řádně a včas nesplní svůj závazek, může se oprávněný na podkladě notářského zápisu domáhat nařízení soudního výkonu rozhodnutí anebo provedení exekuce.²⁵ Po novele provedené zákonem č. 7/2009 Sb. může být obsahem notářského zápisu kromě dohody oprávněného a povinného i jednostranné prohlášení povinného o uznání peněžité pohledávky vyplývající z již založeného závazkového vztahu.

²⁴ SVOBODA, Karel a kol., *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 10, str. 124.

²⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 21 Cdo 775/2000 ze dne 12. 4. 2001 a § 71b NŘ.

Zastavme se ještě chvíli u doby plnění, a to konkrétně u úroků, úroků z prodlení a smluvní pokuty. I u těchto peněžitých plnění musí být doba plnění vymezena přesně a určitě, Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi dovodil, že u notářských zápisů nepostačuje určení doby plnění, „jež je vymezena toliko počátečním dnem a stanovena do zaplacení (kupříkladu, smluvní pokuta ve výši 0,15 % denně z částky 52 689,80 Kč od 21. 10. 2004 do zaplacení)“²⁶, jak je obvyklé v soudních rozhodnutích. Tento právní názor opírá o zvláštní úpravu NŘ. Nejvyšší soud podává výklad, že zvláštní úpravě by dostačovalo „kupříkladu takové vymezení doby plnění smluvní pokuty v notářském zápise, v němž se povinný zaváže kapitalizovanou smluvní pokutu ze všech jistin vzniklou do dne sepsání notářského zápisu zaplatit do určité doby od jeho sepsání (jednorázově nebo ve splátkách) a u smluvní pokuty vzniklé v budoucnu se vyčíslí pevná sazba smluvní pokuty z každé jistiny za každý den prodlení s tím, že povinný se zaváže platit takto vzniklou smluvní pokutu vždy jednou měsíčně do posledního dne každého kalendářního měsíce. Naposledy je povinný povinen platit smluvní pokutu za den zaplacení jistiny, k níž se smluvní pokuta váže, přičemž smluvní pokuta za měsíc, v němž byla jistina zaplacená, je opět splatná do posledního dne tohoto kalendářního měsíce.“²⁷

Výše uvedená judikatura Nejvyššího soudu je však dnes již částečně překonaná nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3347/12 ze dne 23. 10. 2014, dle kterého je výše uvedený právní názor Nejvyššího soudu přepjatě formalistický a v rozporu s právem na spravedlivý proces, neboť pokud daný výrok soudu, kterým je přisouzen úrok či úrok z prodlení s dobou plnění stanovení počátečním dnem s dovětkem do zaplacení, může založit exekvovatelné plnění, není důvodu, aby se tak nemohlo stát na základě notářského zápisu, který je, stejně jako rozhodnutí soudu, exekučním titulem.²⁸ Dovětek „do zaplacení“ anebo „do budoucna“ tak splňuje podmínku dostatečně přesně

²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 20 Cdo 3288/2006 ze dne 17. 5. 2007.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Ústavní soud v citovaném rozhodnutí zdůrazňuje stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2006 sp.zn. Cpjn 202/2005, dle kterého obsahová spjatost úroků z prodlení „s hlavní pohledávkou (závazkem,nárokem) a doba trvání povinnosti dlužníka (povinného účastníka) platit úroky z prodlení má z procesního hlediska za následek, že lze přisoudit úroky z prodlení (jejich část) rovněž v případě, kdy jejich splatnost nastane až v budoucnu po vyhlášení (vydání) soudního rozhodnutí (čemuž je tak zjevně proto, v budoucnu splatné úroky představují opětuující se plnění ve smyslu ustanovení § 154 odst. 2 OSŘ)“ (citováno podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3347/12 ze dne 23. 10. 2014).

a určité doby plnění. Je třeba zdůraznit, že výše uvedené se nevztahuje na určení doby plnění u smluvní pokuty, neboť tato není příslušenstvím pohledávky, ale samostatným nárokem, a z dovětku „do zaplacení“ anebo „do budoucna“ tak skutečně nelze dovodit splatnost smluvní pokuty.

Dále je třeba zmínit, jak uvádí Tripes, že „*dohoda oprávněné a povinné osoby, obsažená v notářském zápise se svolením k vykonatelnosti nemá hmotněprávní povahu (21 Cdo 267/2000). Jde o jednu z náležitostí, kterou musí takový zápis obsahovat, aby byl z materiálního hlediska vykonatelný. Dohoda oprávněné a povinné osoby tedy sama o sobě nemá za následek vznik, změnu nebo zánik práv nebo povinností účastníků právního vztahu. I když je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti titulem k nařízení výkonem rozhodnutí (exekuce), není rozhodnutím a nemá ani účinky, které zákon s rozhodnutím spojuje. (...) Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti má jen formální charakter, (...) notář jej sepíše na základě dohody oprávněné a povinné osoby, aniž by byl oprávněn zkoumat její podklad v hmotném právu.*“²⁹ Ačkoli je předmětná dohoda oprávněného a povinného pouze formální a úkonem procesněprávním, může obsahovat podmínky dle ustanovení § 71b odst. 3 NŘ. Pokud soud nařídí soudní výkon rozhodnutí anebo exekutor zahájí exekuci na základě exekučního titulu, kterým je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, ačkoli oprávněný nemá na vymáhané plnění podle hmotného práva nárok, je třeba takový výkon rozhodnutí zastavit dle § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ.

Před novelou provedenou zákonem č. 396/2012 Sb., byli kromě notářů oprávněni sepisovat i exekutoři exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti. Exekutoři sice již nejsou takové zápisy od účinnosti zmíněné novely sepisovat, avšak sepsané zápisy jsou stále exekučním titulem jak dle OSŘ, tak dle EŘ.³⁰

3.1.5 Vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánů veřejné moci

Exekučními tituly vykonávanými soudním exekutorem v rámci exekuce anebo soudem v rámci soudního výkonu rozhodnutí jsou rovněž dle ustanovení § 40 odst.

²⁹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*, ref. 2, str. 24.

³⁰ Srov. ustanovení čl. II., bod 10. a čl. IV., bod 4. zákona č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jakož i ustanovení § 274 odst. 1 písm. h) OSŘ a § 40 odst. 1 písm. f) EŘ.

1 písm. e) EŘ a § 274 odst. 1 písm. f) OSŘ vykonatelná rozhodnutí a jiné exekuční tituly orgánů veřejné moci.

OSŘ ani EŘ v žádném ustanovení neobsahují legální definici orgánu veřejné moci, ani jejich výčet, definici či výčet je tak třeba hledat v jiných předpisech. Například Mádr zmiňuje zákon 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který dle názoru autorů orgány veřejné moci definuje „zřejmě nejširším způsobem.“³¹ Zmíněný zákon v § 1 odst. 1 definuje orgány veřejné moci jako státní orgány, orgány územních samosprávných celků, státní fondy, zdravotní pojišťovny, Český rozhlas, Česká televize, samosprávné komory zřízené zákonem, notáři a soudní exekutoři. Mádr dále vyslovuje závěr, že „za orgány veřejné moci ve smyslu komentovaného ustanovení³² třeba považovat veškeré orgány, které jsou podle zákona (kteréhokoliv) oprávněny autoritativně rozhodovat o individuálních právech a povinnostech fyzických a právnických osob.“³³

Exekučními tituly dle citovaných ustanovení jsou především vykonatelná rozhodnutí a vykonatelné smíry dle § 104 SŘ, které vydaly anebo schválily orgány veřejné správy³⁴ a exekuční tituly vydanými správcem daně³⁵ dle § 176 odst. 1 DŘ, tedy výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní, vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění,³⁶ nebo vykonatelný zajišťovací příkaz. Z rozhodnutí orgánů veřejné správy vydaných na základě zvláštních předpisů lze zmínit například rozhodnutí vydaná podle § 77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a to včetně rozhodnutí vydaného v blokovém řízení dle § 84 a 85 zákona

³¹ Jaroslav MÁDR In JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 125.

³² Tedy § 274 odst. 1 písm. f) OSŘ, pozn. aut.

³³ Jaroslav MÁDR In JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 125.

³⁴ Orgány veřejné správy definuje například § 1 odst. 1 SŘ jako orgány moci výkonné, územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.

³⁵ Správcem daně rozumíme územní finanční orgány, orgány celní správy, orgány územních samosprávných celků a jiné orgány, o kterých to stanoví zvláštní předpis.

³⁶ Vykonatelným rozhodnutím, které je exekučním titulem je platební výměr, dodatečný platební výměr nebo hromadný předpisný seznam (srov. §147 DŘ).

o přestupcích.³⁷ Zde je však třeba opětovně zdůraznit, že takové rozhodnutí nemůže být vykonáno v rámci soudního výkonu rozhodnutí, pokud právní předpisy umožňují jeho výkon rovněž ve správní či daňové exekuci, což není na překážku možnosti výkonu tohoto rozhodnutí soudním exekutorem (srov. výklad v 2. kapitole).

U některých správních orgánů platí, že v rámci soudního výkonu rozhodnutí lze vykonat pouze některé rozhodnutí jimi vydávané. Jedná se o rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu vydávaná podle zákona 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Dle uvedeného zákona Český telekomunikační úřad rozhoduje o udělování pokut a vyměřování správních poplatků a tato rozhodnutí je možno vykonat ve správní exekuci³⁸, tudíž nelze navrhnout, aby tato rozhodnutí byla vykonána soudem v rámci soudního výkonu rozhodnutí, lze se však samozřejmě domáhat provedení exekuce soudním exekutorem. Český telekomunikační úřad je ale oprávněn rozhodovat i účastnické spory,³⁹ pro které citovaný zákon nezakládá pravomoc Českého telekomunikačního úřadu tato rozhodnutí vykonat ve správní exekuci, z tohoto důvodu může být takové rozhodnutí vykonáno nejen soudním exekutorem, ale i soudem v rámci soudního výkonu rozhodnutí.

Orgány veřejné moci jsou dále i orgány příslušné rozhodovat ve věcech nemocenského a sociálního zabezpečení (tedy Česká správa sociálního zabezpečení a příslušné okresní správy sociálního zabezpečení), orgány příslušné rozhodovat ve věcech všeobecného zdravotního pojištění (tedy orgány Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky a dalších zdravotních pojišťoven). Exekučními tituly tak jsou rovněž rozhodnutí, platební výměry a výkazy nedoplatků vydané orgány uvedenými v tomto odstavci. Exekučními tituly jsou rovněž rozhodnutí vydané orgány samosprávných profesních komor (lékařská, advokátní, exekutorská apod.).

³⁷ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 213.

³⁸ § 108 odst. 1 písm. l) a n) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ Účastnickými spory rozumíme spory mezi osobou vykonávající telekomunikační činnost a účastníkem, popřípadě uživatelem dle § 129 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

3.1.6 Jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon

V ustanoveních § 40 odst. 1 písm. f) EŘ a § 274 odst. 1 písm. h) OSŘ oba předpisy umožňují výkon jiných vykonatelných rozhodnutí a schválených smírů a listin, jejichž výkon připouští zákon, které nejsou v citovaných ustanoveních výslovně uvedeny. Výčty exekučních titulů v uvedených ustanoveních jsou tedy demonstrativní.

Exekučním titulem může být i seznam přihlášek dle § 45 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů,⁴⁰ a upravený seznam pohledávek dle § 312 odst. 4 InsZ. Aby seznam přihlášek či upravený seznam pohledávek mohl být exekučním titulem, musí být splněny dvě podmínky, a sice že pohledávka nebyla úpadcem či dlužníkem popřena a že konkurs byl rozhodnutím konkursního či insolvenčního soudu zrušen. Pokud jsou uvedené podmínky splněny, může se oprávněný, pokud jeho pohledávka nebyla uspokojena v insolvenčním řízení, domáhat jejího vymožení prostřednictvím SVR anebo exekuce.

Dalšími exekučními tituly dle ustanovení § 40 odst. 1 písm. f) EŘ mohou být i vykonatelná rozhodnutí rozhodčích komisí a smír jimi schválený, jejichž výkon předpokládá ustanovení § 274 odst. 1 písm. c) OSŘ, rozhodčí komise byly zrušeny zákonem č. 3/1991 Sb. ke dni 31. 1. 1991 a před svým zrušením rozhodovaly některé pracovněprávní spory. Dále exekučními tituly mohou být vykonatelná rozhodnutí státních notářství a dohoda jimi schválená dle § 274 odst. písm. d) OSŘ, která zanikla následkem zákona č. 264/1992 Sb. ke dni 1. 1. 1993. Ačkoli oba orgány zmíněné v tomto odstavci byly zrušeny, rozhodnutí vydaná a smíry jimi schválené před jejich zrušením stále jsou exekučními tituly.

Kasíková dále pod uvedená ustanovení řadí i rozhodnutí Ústavního soudu, a to s odůvodněním, že Ústavní soud není součástí obecné soustavy soudů, a proto jeho rozhodnutí nelze podřadit pod ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) EŘ či § 251 OSŘ. Rozhodnutími Ústavního soudu, která lze vykonat v rámci soudního výkonu rozhodnutí

⁴⁰ Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů pozbyl dne 31.12.2007 v souvislosti s účinností zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů, který dosavadní zákon o konkurzu a vyrovnání nahradil, avšak již vydané seznamy přihlášek v řízeních dle zákona o konkurzu a vyrovnání jsou nadále exekučními tituly.

anebo v rámci exekuce tak může být rozhodnutí, kterým je uložena povinnost k náhradě nákladů řízení a rozhodnutí o předběžném opatření.⁴¹

Ustanovení § 274 odst. 1 písm. g) OSŘ dále stanoví, že exekučním titulem může být rovněž rozhodnutí orgánů Evropské unie.⁴² Může se jednat o rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, o rozhodnutí Komise či Rady. Taková rozhodnutí mohou být exekučním titulem pouze při soudním výkonu rozhodnutí, nikoli v exekuci s ohledem na ustanovení § 37 odst. 2 písm. b) EŘ.

Dalšími exekučními tituly jsou rovněž i některé exekuční tituly orgánů jiných států. K výkonu těchto exekučních titulů viz kapitolu č. 11.

⁴¹ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 214.

⁴² Citované Ustanovení hovoří o orgánech Evropských společenství, jedná se však o nedůslednost zákonodárce, který opomněl novelizovat citované ustanovení v okamžiku, kdy nabyla účinnosti Lisabonská smlouva.

4 Činnost soudu před zahájením řízení

Jedním ze zásadních rozdílů mezi soudním výkonem rozhodnutí a exekucí je skutečnost, že u soudního výkonu rozhodnutí musí oprávněný již v návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí na peněžité plnění navrhnout, jakým způsobem má být soudní výkon rozhodnutí proveden, zatímco u exekuce volí způsoby provedení exekuce exekutor. Pokud oprávněný navrhuje provedení soudního výkonu rozhodnutí pro peněžité plnění, měl by být obeznámen s majetkovou situací povinného, neboť v návrhu musí dle zvoleného způsobu označit konkrétní majetek povinného. Pokud oprávněný s majetkovou situací oprávněného obeznámen není, může navrhnout nařízení soudního výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, ve kterém není povinen označit konkrétní věci povinného, dále může dohledat majetek povinného ve veřejných seznamech (například katastr nemovitostí) anebo se může obrátit na soud, aby mu pomohl se zjištěním majetku povinného postupy dle § 259 a násl. OSŘ.

Oprávněný může ještě před podáním návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí dle § 260 odst. 2 OSŘ požádat soud, aby se dotázal povinného, zda a od koho pobírá mzdu nebo jiný pravidelný příjem, popřípadě u které banky, pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva, instituce elektronických peněz, zahraniční instituce elektronických peněz, vydavatele elektronických peněz malého rozsahu, platební instituce, zahraniční platební instituce nebo poskytovatele platebních služeb malého rozsahu má své účty a jaká jsou čísla těchto účtů nebo jiné jedinečné identifikátory, přičemž povinný je povinen do jednoho týdne sdělit soudu požadované skutečnosti, pokud tak neučiní, může mu soud uložit pokutu. Uvedený institut nemá z povahy věci místo v exekučním řízení, neboť skutečnosti, které soud žádá, aby povinný sdělil, zjišťuje exekutor z úřední povinnosti v rámci vedení exekuce způsoby dle § 33 a násl. EŘ.

Ukládání pokut za nesplnění výše uvedené povinnosti povinným se nejeví efektivně, když vezmeme v úvahu, že povinný již dobrovolně nesplnil peněžitou povinnost uloženou mu exekučním titulem, a nyní mu přibude dluh z pořádkové pokuty, kde nelze rozumně předpokládat, že povinný pořádkovou pokutu dobrovolně zaplatí, soudu tedy nezbyde než danou pokutu vymáhat. Výsledkem tedy je pouze to, že se zvýší celkový dluh povinného a postavení oprávněného a dobytost jeho pohledávky se

leda zhorší, neboť povinnému přibude nový věřitel. Neefektivitu tohoto institutu v soudní praxi konečně zmiňuje i Mádr.⁴³

Pro úplnost je dále třeba uvést, že pokud má být předmětem soudního výkonu rozhodnutí pohledávka na výživném pro nezletilé dítě, dle § 260 odst. 1 OSŘ poskytne soud oprávněnému pomoc při zjišťování bydliště povinnému.

Kromě výše uvedeného může soud rovněž na žádost oprávněného dle § 259 OSŘ před podáním návrhu anebo při podání návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí předvolat povinného a vyzvat jej k dobrovolnému splnění povinnosti uložené mu exekučním titulem. Soud však předvolá povinného, jen považuje-li to za účelné. Obdobné ustanovení obsahuje i EŘ v § 50 odst. 2, avšak oproti OSŘ exekutor povinného předvolá bez návrhu oprávněného. Dle Mádra je uvedený institut v praxi užíván jen zřídka a praktické využití najde zejména v případech, kdy povinný není notorický dlužník a na povinnost uloženou mu exekučním titulem zapomněl anebo o ní neví (například nastala fikce doručení exekučního titulu). Rovněž je třeba uvést, že povinného nelze za účelem vyzvání předvést ani mu za nedostavení se nelze uložit pořádkovou pokutu.⁴⁴

4.1 Prohlášení o majetku

Prohlášení o majetku je dalším institutem procesního práva, jakým lze zjistit majetek povinného. V rámci prohlášení o majetku je povinný povinen učinit úplné a pravdivé prohlášení o svých majetkových hodnotách, které mohou být předmětem výkonu rozhodnutí anebo exekuce, konkrétně je povinný povinen uvést plátce mzdy nebo jiného příjmu postižitelného srážkami ze mzdy a výši tohoto nároku, peněžní ústavy, u nichž má účty, výši pohledávek a čísla účtů nebo jiné jedinečné identifikátory, dlužníky, u nichž má jiné peněžité pohledávky, důvod a výši těchto pohledávek, osoby, vůči nimž má jiná majetková práva, jejich důvod a hodnotu, movité věci povinného (spoluvlastnický podíl na nich), včetně cenných papírů, zaknihovaných cenných papírů a listin představujících právo na splacení dlužné částky, a kde, popřípadě u koho se

⁴³ Jaroslav MÁDR In JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 51 – 52.

⁴⁴ Tamtéž, str. 49.

nacházejí, nemovité věci (spoluvlastnický podíl na nich) povinného a závod povinného a jeho části a kde se nachází.

Při soudním výkonu rozhodnutí může být povinný předvolán k prohlášení o majetku na návrh oprávněného, přičemž oprávněný musí k takovému návrhu připojit exekuční titul ve stejné formě a za stejných podmínek jako při podání návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, a současně musí připojit listinu osvědčující, že pohledávka nebyla anebo nemohla být ani s pomocí soudu dle § 260 OSŘ uspokojena výkonem rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu peněžního ústavu (§ 260b odst. 1 OSŘ).⁴⁵ Soud návrhu nevyhoví, pokud probíhá proti povinnému insolvenční řízení, v němž se řeší úpadek nebo hrozící úpadek povinného a po dobu trvání účinků moratoria na majetek povinného, dále také tehdy, když byla u povinného zavedena nucená správa podle zvláštního zákona (§ 260b odst. 2 OSŘ). V rámci vedení exekuce může exekutor předvolat povinného k prohlášení o majetku, oprávněný však návrh na předvolání exekutorovi nepodává, exekutor postupuje z vlastní iniciativy. Pokud bylo povinným učiněno prohlášení o majetku před soudem, exekutor je oprávněn nahlédnout do příslušného soudního spisu (§ 50 odst. 2 a 3 EŘ).

Prohlášení o majetku realizuje soud anebo exekutor tak, že doručí povinnému předvolání k prohlášení o majetku, přičemž po doručení předvolání jsou vůči oprávněnému neúčinná všechna právní jednání povinného týkající se jeho majetku. Pokud se povinný k prohlášení o majetku nedostaví, může mu být uložena pořádková pokuta anebo může být předveden. Ukládání pořádkových pokut se nejeví jako efektivní, neboť platí to, co již bylo řečeno o uložení pořádkové pokuty za nesplnění povinnosti dle § 260 OSŘ. Odepřením anebo nepravdivým prohlášením o majetku povinný rovněž může naplnit skutkovou podstatu trestného činu poškození věřitele dle § 222 TZ, anebo skutkovou podstatu trestného činu porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku dle § 227 TZ, o tom musí být povinný poučen. Soud anebo exekutor může povinného rovněž vyzvat k předložení majetku, popřípadě k předložení listin tento majetek dokládajících.

⁴⁵ Jde o situace, kdy nařízený soudní výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu peněžního ústavu nebyl úspěšný, anebo kdy se nepodaří zjistit takový účet postupem dle § 260 OSŘ, k tomu blíže srov. SVOBODA, Karel a kol., *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 10, str. 863.

5 Exekuční návrh a návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí

Exekuční řízení a řízení o soudním výkonu rozhodnutí je ovládáno dispoziční zásadou, v naprosté většině případů se vykonávací řízení zahajuje na návrh.

Pokud povinný nesplní dobrovolně to, co mu ukládá vykonatelný exekuční titul, může podat exekuční návrh k rukám exekutora v případě exekuce anebo návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí příslušnému soudu v případě SVR, přičemž řízení je zahájeno dnem, kdy je exekuční návrh doručen exekutorovi⁴⁶ anebo dnem, kdy je návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí doručen soudu.

Je třeba zdůraznit, že vymáhaná povinnost musí být uložena povinnému, proti jinému, tedy například proti ručiteli⁴⁷ exekuční návrh podat nelze⁴⁸, stejně jako jej nelze podat pro vymožení povinnosti, která exekučním titulem povinnému uložena nebyla, například tedy pro zákonný úrok z prodlení, pokud nebyl oprávněnému přiznán exekučním titulem.

Dispoziční zásada je prolomena u soudního výkonu rozhodnutí dle zvláštních ustanovení § 492 a násl. ZZŘ, tedy při výkonu rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí a výkonu rozhodnutí o předběžném výkonu poměrů dítěte, kdy soud zajistí provedení výkonu rozhodnutí, aniž by zahajoval řízení o výkonu předběžného opatření a aniž by rozhodoval o nařízení výkonu rozhodnutí,^{49;50} a dále při výkonu rozhodnutí o péči o nezletilé děti, kdy soud může zahájit řízení i bez návrhu, přičemž řízení se zahajuje usnesením o zahájení řízení.^{51;52} V rámci exekuce je dispoziční zásada prolomena v ustanovení § 66 odst. 4 EŘ, dle kterého exekutor zahájí i bez návrhu

⁴⁶ § 35 odst. 2 EŘ.

⁴⁷ Včetně ručitele, kterým je společník, který ze zákona ručí za dluh obchodní korporace.

⁴⁸ Výjimkou je podání exekučního návrhu anebo návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí proti osobě, na kterou přešla anebo byla převedena povinnost z exekučního titulu, k tomu blíže viz kapitolu č. 7.5.

⁴⁹ DRÁPAL, Ljubomír a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 sv. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9, str. 2278 a 2280-2281.

⁵⁰ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 68.

⁵¹ DRÁPAL, Ljubomír a kol. *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 49, str. 2271-2272.

⁵² JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 68.

exekuční řízení na majetek obmeškaného vydražitele, pokud k úhradě dluhů nepostačuje jím složená jistota.⁵³

5.1 Náležitosti exekučního návrhu a návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí

Exekuční návrh a návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí musí shodně obsahovat obecné náležitosti podání dle § 42 odst. 4 OSŘ, tedy musí být z návrhu patrné, komu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, návrh musí být podepsán a datován.

Vzhledem k tomu, že exekuční návrh i návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí jsou z povahy věci podání, kterými se zahajuje řízení, musí obsahovat i zvláštní náležitosti návrhu, jímž se zahajuje řízení dle § 79 odst. 1 OSŘ, a sice označení účastníků, popřípadě též jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává. Z návrhu též musí být patrné, čeho se navrhovatel domáhá.

Ustanovení § 38 odst. 1 EŘ pak obsahuje zvláštní úpravu náležitostí exekučního návrhu, přičemž na rozdíl od obecných náležitostí podání a náležitostí návrhu na zahájení řízení musí exekuční návrh obsahovat přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena, a údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil.

Ustanovení § 261 odst. 1 OSŘ upravuje zvláštní náležitosti návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí. Toto ustanovení sice výslovně nestanoví povinnost navrhovatele přesně označit exekuční titul a uvést povinnost, která má být vymožena a údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil (na rozdíl od § 38 odst. 1 EŘ), nicméně povinnost takového tvrzení lze podřadit pod ustanovení § 79 odst. 1 OSŘ, dle kterého, jak výše uvedeno, musí navrhovatel vylíčit

⁵³ Obmeškaným vydražitelem rozumíme vydražitele, který ani v dodatečně lhůtě neuhradí nejvyšší podání, neuhradí předražek či nepředloží smlouvu o úvěru dle § 336m odst. 2 OSŘ. Obmeškaný vydražitel je povinen nahradit náklady, které státu (exekutorovi) a účastníkům vznikly v souvislosti s dalším dražebním jednáním, škodu, která vznikla tím, že nezaplatil nejvyšší podání, a, bylo-li při dalším dražebním jednání dosaženo nižší nejvyšší podání, rozdíl na nejvyšším podání dle § 336n odst. 1 OSŘ. V rámci soudního výkonu rozhodnutí se řízení o výkonu rozhodnutí zahajuje na návrh vykonavatele dle § 336 n odst. 3 OSŘ.

rozhodné skutečnosti.⁵⁴ Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí pro vymožení peněžité pohledávky rovněž musí obsahovat, jakým způsobem má být soudní výkon proveden a v souvislosti s tím i zvláštní náležitosti dle jednotlivých způsobů, přičemž dle § 258 odst. 1 OSŘ výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky lze provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, správou nemovité věci, prodejem movitých věcí a nemovitých věcí, postižením závodu a zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitým věcem. Zde je namístě opětovně zdůraznit, že v exekučním návrhu oprávněný způsob provedení exekuce neuvádí, neboť způsob provedení exekuce určuje exekutor. Jedinou výjimkou je exekuční návrh zřízením exekutorského zástavního práva⁵⁵.

V případě, že oprávněný navrhuje nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy, musí uvést plátce mzdy, platu, případně jiného příjmu povinného. V případě výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu uvede oprávněný číslo účtu a označí peněžní ústav, současně uvede i své číslo účtu, u výkonu rozhodnutí příkázáním jiné peněžité pohledávky oprávněný v návrhu označí dlužníka povinného a uvede důvod pohledávky.⁵⁶ V případě, že oprávněný navrhuje nařízení soudního výkonu rozhodnutí postiženým jiných majetkových práv⁵⁷ dle § 320 a 320a OSŘ, musí dostatečně přesně individualizovat toto majetkové právo, tzn. musí uvést takové množství potřebných a přesných informací, které umožňují jmenovitě určit, o jaké právo se jedná.⁵⁸

Pokud oprávněný navrhuje nařízení soudního výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, oprávněný může uvést, prodejem jakých movitých věcí má být soudní výkon rozhodnutí nařízen. Tato náležitost je však fakultativní, pokud oprávněný nspecifikuje konkrétní věci povinného, soud nařídí výkon rozhodnutí prodejem všech

⁵⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1215/2004 ze dne 21. 9. 2004 a JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 68.

⁵⁵ Viz kapitolu č. 9.6.

⁵⁶ Srov. § 261 odst. 1 OSŘ.

⁵⁷ Jiným majetkovým právem rozumíme právo povinného na vydání nebo dodání movitých věcí, podíly povinného v obchodních společnostech, členská práva a povinnosti v družstvech, anebo jiná nepeněžité práva, která mohou být oceněna penězi a nejsou nerozlučně spojeny s osobou povinného, tedy jsou převoditelné na jiného, a která existují v době nařízení výkonu rozhodnutí. Viz JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 252.

⁵⁸ Tamtéž.

movitých věcí povinného.⁵⁹ Oprávněný tedy může navrhopvat výkon rozhodnutí konkrétní věci, kterou individualizuje v návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, či více movitých věcí, anebo všech movitých věcí povinného. Oprávněný rovněž v návrhu uvede, pokud je mu známo, že se věci povinného nachází mimo jeho byt či sídlo, a uvede, kde se takové věci nachází. Obdobně uvede, pokud je mu známo, že povinný vlastní zaknihované cenné papíry, evidenci, kde jsou tyto zaknihované cenné papíry evidovány.⁶⁰

V návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí správou nemovité věci, zřízením soudcovského práva na nemovité věci anebo prodejem nemovité věci oprávněný označí nemovitou věc, jejíž správu či prodej navrhuje, respektive k níž má být zřízeno zástavní právo, přičemž doloží, že nemovitá věc je ve vlastnictví povinného. U správy nemovité věci oprávněný rovněž musí uvést, že správou nemovité věci lze dosáhnout uspokojení jeho pohledávky⁶¹.

Při výkonu rozhodnutí prodejem závodu musí oprávněný označit závod povinného a doložit, že je v jeho vlastnictví.⁶²

K exekučnímu návrhu je oprávněný povinen přiložit originál nebo úředně ověřenou kopii exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ledaže exekuční titul vydal místně příslušný exekuční soud, který bude dané věci pověřovat exekutora k provedení exekuce. Obdobně musí oprávněný postupovat, pokud navrhuje nařízení soudního výkonu rozhodnutí, avšak v tomto případě může podat návrh na nařízení exekuce prostřednictvím soudu, který v nalézacím řízení ve věci rozhodoval jako soud prvního stupně. Pokud tento soud není příslušný k rozhodnutí o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, potvrdí vykonatelnost exekučního titulu přímo na návrhu a tento neformálně postoupí příslušnému soudu.⁶³

⁵⁹ Srov. § 323 odst. 2 OSŘ.

⁶⁰ Srov. § 323 odst. 3 OSŘ.

⁶¹ Srov. § 320f odst. 1, § 338b odst. 1 a § 335 odst. 1 OSŘ.

⁶² Srov. § 338f odst. 1 OSŘ.

⁶³ Neformální postoupení je možné pouze v případě, že je v návrhu řádně označen soud, který je příslušný k rozhodnutí o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí. Pokud tomu tak není, soud musí rozhodnout o své nepřislušnosti a postoupit věc příslušnému soudu dle § 105 odst.1 a 2 OSŘ. Srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 73 – 74.

Rovněž je třeba uvést, že oprávněný může navrhnout provedení exekuce anebo nařízení soudního výkonu rozhodnutí i pro opakované plnění, pokud exekuční titul přiznává oprávněnému právo na opakující se dávky, a to v rozsahu součtu těchto dávek, jde-li o dávky na dobu neurčitou, popřípadě v rozsahu pětinasobku ročního plnění, jde-li o dávky na dobu neurčitou. Pro soudní výkon rozhodnutí platí, že takový výkon rozhodnutí lze navrhnout pouze tehdy, když výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy nestačí k uspokojení těchto dávek. Uvedené omezení se z podstaty věci neuplatní u zahájení exekuce, neboť o způsobu exekuce rozhoduje exekutor. Pokud je exekutor pověřen k provedení exekuce pro opakující se dávky, bude na exekutorovi, aby posoudil, zda provedení exekuce srážkami ze mzdy postačí k uspokojení oprávněného, v opačném případě pak bude exekutor nucen rozhodnout o provedení exekuce jiným způsobem, přičemž se uplatní výše nastíněná pravidla.

5.2 Vady exekučního návrhu a návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí

Po doručení exekučního návrhu exekutorovi anebo návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí soudu exekutor anebo soud zkoumá, zda návrh obsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti. Pokud návrh všechny zákonem stanovené neobsahuje, anebo je návrh nesrozumitelný či neurčitý, musí exekutor anebo soud postupovat dle § 39 odst. 1 EŘ, popřípadě § 43 odst. 1 OSŘ a vyzvat oprávněného, aby vady návrhu ve stanovené lhůtě odstranil a poučit jej, jak má vady návrhu odstranit. Pokud oprávněný ve stanovené lhůtě vady návrhu neodstraní, exekutor či soud návrh dle § 39 odst. 2 EŘ či § 43 odst. 2 OSŘ odmítne, přičemž o tomto následku musí být oprávněný již ve výzvě poučen.

Pokud exekuční návrh anebo návrh na nařízení exekuce obsahují veškeré zákonem stanovené náležitosti, exekutor anebo soud bude zkoumat z věcného hlediska, přičemž se omezí pouze na zkoumání, zdali je exekuční titul vykonatelný, a to jak po stránce formální, tak stránce materiální, zda orgán, který exekuční řízení vydal, měl k vydání takového exekučního titulu pravomoc. Soud ani exekutor nezkoumají zejména věcnou správnost exekučního titulu.⁶⁴ Levý k tomu dodává, že pokud „*má být vykonáno*

⁶⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 21 Cdo 2020/98 ze dne 14.4.1999.

některé rozhodnutí podle § 274 (OSŘ, pozn. aut.), soud je povinen zkoumat (a to jak před nařízením výkonu, tak v jeho průběhu), zda rozhodnutí vydal příslušný orgán v rámci své pravomoci. Zjistí-li, že rozhodnutí vydal orgán, který nebyl oprávněn rozhodovat o otázce pojaté do rozhodnutí, návrh na nařízení jeho výkonu zamítne, a byl-li již nařízen, výkon podle § 268 odst. 1 písm. h) zastaví. Tento závěr se uplatní u titulů jiných orgánů podle § 274 proto, že až do řízení o výkon jsou mimo dosah soudní kontroly. Jinak je tomu u titulů vydaných v občanském soudním řízení, neboť v řízení o výkon rozhodnutí soud nezkontroluje jako podmínku nařízení výkonu, zda vykonávané rozhodnutí vydal soud v občanském soudním řízení, k němuž byla dána jeho pravomoc (§ 7), neboť řízení o výkon rozhodnutí není přezkumnou instancí řízení nalézacího a je-li soud výkonu povolán k posouzení, zda vykonávané rozhodnutí je materiálně vykonatelné, sleduje toliko vlastní hlediska výkonu, která se pojí s jeho faktickou proveditelností (usnesení NS sp. zn. 20 Cdo 2118/98)“⁶⁵

Dále je nutno opětovně poznamenat, že exekutor, popřípadě soud je oprávněn přezkoumat notářský zápis se svolením k vykonatelnosti v tom smyslu, zda má oprávněný na požadované plnění z hlediska hmotného práva nárok⁶⁶.

5.3 Vzájemná povinnost a podmínka

Povinnost uložená exekučním titulem povinnému může být vázána na splnění podmínky anebo splnění vzájemné povinnosti či omezena doložením času, v takovém případě musí oprávněný dle § 44 odst. 1 EŘ či § 262 odst. 1 OSŘ prokázat, že se podmínka splnila anebo že vzájemnou povinnost splnil, či je připraven ji splnit. Uvedená ustanovení nelze z povahy věci vztáhnout na případ rozvazovací podmínky, neboť by oprávněný musel prokazovat, že nějaká skutečnost nenastala, což nemusí být vždy možné. V případě, kdy nastane taková skutečnost, která naplní rozvazovací podmínku, je na povinném, aby takovou skutečnost tvrdil a prokázal v řízení o návrhu na zastavení soudního výkonu rozhodnutí anebo exekuce dle § 268 odst. 1 písm. g), neboť po vydání exekučního titulu z důvodu rozvazovací podmínky zaniklo právo jím přiznané.

⁶⁵ Jiří LEVÝ In SVOBODA, Karel a kol., *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 10, str. 880-881.

⁶⁶ K tomu srov. kapitulu č. 4.

Jako příklad vázanosti povinnosti na podmínku anebo splnění vzájemné povinnosti lze uvést uložení povinnosti oprávněnému zajistit povinnému přístřeší při výkonu rozhodnutí vyklizením bytu, anebo povinnost vrátit kupní cenu při výkonu rozhodnutí odebráním věci. Jako odkládací podmínku je třeba posoudit i případ, kdy je exekucním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný o smlouvě o zápůjčce, dle kterého je oprávněný povinen poskytnout povinnému předmět zápůjčky až po sepsání notářského zápisu, a to z důvodu, že smlouva o zápůjčce je smlouvou reálnou, tedy vzniká až odevzdáním předmětu zápůjčky povinnému. Oprávněný tedy bude muset prokázat, že předmět zápůjčky povinnému skutečně poskytl.⁶⁷

Vzhledem ke skutečnosti, že se v řízení o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí a o exekucním návrhu provádí dokazování jen v omezené míře, § 262 odst. 2 OSŘ a § 43 odst. 2 EŘ stanoví požadavek kvalifikované formy listin, které oprávněný musí připojit k návrhu. Splnění vzájemné povinnosti či podmínky tak oprávněný musí prokázat připojením listiny vydané anebo ověřené státním orgánem či notářem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu. Splnění podmínky či vzájemné povinnosti lze tedy doložit například listinou ve formě notářského zápisu (avšak judikatura dovodila, že postačí soukromá listina, na níž jsou podpisy jednajících stran úředně ověřeny⁶⁸), či rozhodnutím soudu, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na určení, že podmínka byla splněna.

5.4 Exekuční návrh ke zřízení exekutorského zástavního práva

Novelou EŘ provedenou zákonem č. 139/2015 Sb. byl ze způsobů uvedených v § 59 EŘ vypuštěn způsob provedení exekuce zřízením exekutorského zástavního práva a zrušen byl rovněž § 69a EŘ, který zřízení exekutorského zástavního práva upravoval. Uvedená novela ale do EŘ vložila nový § 73a, kterým bylo v podstatě zavedeno „zvláštní exekuční řízení,“ a to exekuční řízení ke zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech, které se zahajuje na návrh oprávněného.⁶⁹

⁶⁷ Srov. usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 31 Cdo 2184/2013 ze dne 11.2.2015.

⁶⁸ Viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 383/2004 ze dne 30.9.2004.

⁶⁹ § 73a odst. 1 EŘ.

Uvedené ustanovení však nezmiňuje zvláštní náležitosti exekučního návrhu ke zřízení exekutorského zástavního práva. Je nepochybné, že z hlediska určitosti návrhu z něj musí být patrné, že jím oprávněný sleduje zřídit exekutorské zástavní právo, nikoli provedení exekuce. Návrh zajiště musí splňovat obecné náležitosti podání a náležitosti podání, kterým se zahajuje řízení. Otázkou zůstává, zda oprávněný může navrhnout zřízení zástavního práva na všech nemovitých věcech anebo tuto volbu ponechat na exekutorovi, nebo zda bude muset přesně identifikovat nemovité věci, ke kterým navrhuje zřídit exekutorské zástavní právo. Na jedné straně stojí argument, že v exekučním řízení platí zásada, že při podání exekučního návrhu oprávněný nemusí znát a v návrhu uvádět majetek povinného, na druhé straně pak argument, že z důvodu subsidiarity EŘ k OSŘ je třeba náležitosti exekučního návrhu ke zřízení exekutorského zástavního práva posoudit dle ustanovení § 338b OSŘ a tedy trvat na přesné specifikaci nemovitých věcí. Uvedenou otázku bude muset vyřešit až soudní praxe. Autor této práce se přiklání k druhému z výkladů, tedy že oprávněný musí v návrhu identifikovat nemovité věci, ke kterým má být exekutorské právo zřízeno, tento názor vyvozuje ze znění § 73a odst. 2 EŘ, dle kterého exekutor, pokud se návrh na zřízení exekutorského zástavního práva týká nemovité věci evidované v katastru nemovitostí, vyrozumí o podání návrhu příslušný katastrální úřad. Z uvedeného ustanovení plyne, že je třeba rozlišovat mezi návrhy, které se týkají nemovitých věcí evidovaných v katastru nemovitostí, a nemovitých věcí, které se v katastru nemovitostí neevidují. Aby mohlo být mezi takovými návrhy rozlišováno, musí být identifikace nemovitých věcí uvedena již v návrhu.

6 Příslušnost soudu a exekutora

Vzhledem ke skutečnosti, že soud činí úkony jak v řízení o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, tak v řízení o exekučním návrhu, bude v této a následujících kapitolách nadále používán pro soud činící úkony v exekučním řízení pojem exekuční soud.

Věcně příslušný k nařízení soudního výkonu rozhodnutí je výlučně okresní soud, jehož věcná příslušnost vyplývá z § 9 odst. 1 OSŘ. Rovněž věcně příslušným exekučním soudem je výlučně okresní soud (§ 45 odst. 1 EŘ). Věcnou příslušnost nemá smysl rozlišovat u exekutorů, neboť všichni exekutoři jsou si postaveni na roveň a tvoří „články exekutorské soustavy.“

Místně příslušným soudem v řízení o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí je dle § 252 odst. 1 OSŘ obecný soud povinného dle § 85 OSŘ, tedy například obecným soudem fyzické osoby je soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, soud, v jehož obvodu se zdržuje, obecným soudem fyzické podnikající osoby ve věcech vyplývající z podnikatelské činnosti a právnické osoby je soud, v jehož obvodu má sídlo, atp. Pokud nemá povinný obecný soud anebo pokud se tento nenachází v České republice, je místně příslušný ten soud, v jehož obvodu se nachází majetek povinného, případně obecný soud banky či poddlužníka, jde-li o nařízení výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky, popřípadě soud, v jehož obvodu se nachází závod či organizační složka závodu povinného, pokud se jedná o zahraničního povinného.

Ustanovení § 252 odst. 4 OSŘ upravuje výlučnou příslušnost soudu v řízení o nařízení výkonu rozhodnutí postižením závodu, správy nemovité věci, prodejem nemovitých věcí a zřízením soudcovského zástavního práva, kdy místně příslušným soudem je soud, v jehož obvodu se nachází závod, popřípadě nemovitá věc. Výlučná příslušnost je dána i v řízení, jehož předmětem je výkon rozhodnutí pro vymožení výživného na nezletilé dítě, v tomto řízení je místně příslušný soud, v jehož obvodu má toto nezletilé dítě své bydliště (§ 252 odst. 3 OSŘ), místní příslušnost je určena bydlištěm dítěte rovněž i při výkonu rozhodnutí o péči o nezletilé děti (§ 500 ZZŘ)⁷⁰.

⁷⁰ S výjimkou výkonu rozhodnutí ve věcech tzv. mezinárodních únosů dětí, kde je místně příslušným soudem ten soud, který rozhodnutí vydal.

V případě výkonu předběžného opatření o předběžné úpravě poměrů nezletilého dítěte, stejně jako při výkonu rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí, je k provedení výkonu příslušný ten soud, který dané rozhodnutí vydal.

V exekučním řízení je úprava místní příslušnosti exekučního soudu obsažena v § 45 odst. 2 e.ř., dle kterého je místně příslušným exekučním soudem soud, v jehož obvodu má povinný, je-li fyzickou osobou, místo svého trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky. Pokud je povinným právnická osoba, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný sídlo. Citované ustanovení dále stanoví pravidlo pro cizince, a sice, nemá-li povinný, který je fyzickou osobou, v České republice místo trvalého pobytu nebo místo pobytu, nebo nemá-li povinný, který je právnickou osobou, sídlo v České republice, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má povinný majetek. Pokud nelze u povinného – cizince určit místní příslušnost dle uvedených kritérií, určí se místní příslušnost exekučního soudu například dle sídla exekutora anebo dle místa vzniku, popřípadě splatnosti pohledávky.⁷¹ Důležité je zdůraznit, že EŘ oproti OSŘ používá termín trvalý pobyt namísto termínu trvalé bydliště, kdy trvalým pobytem se rozumí adresa vedená v registru obyvatel, zatímco bydlištěm je takové místo, kde se povinný pravidelně zdržuje v úmyslu na daném místě žít trvale či mít na daném místě svou domácnost.⁷²

Co se místní příslušnosti exekutora týče, oprávněný si může vybrat exekutora, u kterého podá exekuční návrh. Exekuční řízení pak bude probíhat u toho exekutora, u kterého byl exekuční návrh podán, respektive přesněji u toho exekutora, kterého oprávněný označí v exekučním návrhu. Rovněž je třeba podotknout, že oprávněný si nejen vybírá exekutora, u kterého exekuční návrh podá, ale v průběhu řízení může navrhnout i změnu exekutora, a to za podmínek dle § 44b EŘ.

⁷¹ Viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Nd 200/2012 ze dne 12.9.2012.

⁷² KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 284.

7 Účastníci řízení

Účastníky řízení upravuje § 36 EŘ a §§ 255 – 256 OSŘ, přičemž soudní praxe dovodila, že výše zmíněná ustanovení obou předpisů je třeba vykládat shodně. S ohledem na subsidiaritu OSŘ vůči EŘ tak Kasíková dovozuje nadbytečnost zvláštní úpravy účastenství v EŘ.⁷³

Účastníkem řízení je oprávněný a povinný, přičemž v souladu s dispoziční zásadou je oprávněný ten, kdo se za oprávněného označí v exekučním návrhu anebo v návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, přičemž povinným je ten, koho oprávněný v tomtéž návrhu za oprávněného označí (procesní legitimace). Účastníky řízení se tedy stanou ty osoby, které jsou označeny v návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí anebo v exekučním návrhu, a to bez ohledu na skutečnost, zda tomu, kdo se v návrhu označil za povinného, skutečně svědčí právo z exekučního titulu anebo zda označí za povinného toho, komu z exekučního titulu vyplývá povinnost (věcná legitimace). Pokud však oprávněný není aktivně věcně legitimován k podání návrhu, tj. nesvědčí mu právo z exekučního titulu, anebo pokud povinný není pasivně věcně legitimován, tj. exekuční titul mu neukládá povinnost, oprávněný s takovým návrhem na nařízení soudního výkonu rozhodnutí anebo exekučním návrhem nemůže být úspěšný a exekutor anebo soud takový návrh usnesením zamítne.⁷⁴

Účastníkem řízení kromě oprávněného a povinného jsou i další účastníci, kteří jsou vždy účastníky jen v určité fázi vykonávacího řízení. Jedná se tedy například o věřitele povinného, který přihlásil svou pohledávku, osoba mající k věci postižené výkonem rozhodnutí věcné, nájemní či pachtovní právo, dražitel, vydražitel, plátce mzdy povinného, peněžní ústav, dlužník povinného apod. Účastníkem řízení je i soudní exekutor, pokud je rozhodováno o jeho nákladech či o změně soudního exekutora dle § 44 odst. 2 EŘ.⁷⁵ Žádný z uvedených účastníků v tomto odstavci však není účastníkem řízení ve fázi nařizování soudního výkonu rozhodnutí či zahajování exekuce, proto o těchto účastnících nebude v této práci dále pojednáváno.

⁷³ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 173.

⁷⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 969/2006 ze dne 27.7.2006 a usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2083/2000 ze dne 15.8.2001.

⁷⁵ Viz KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 176.

7.1 Procesní subjektivita

Účastníkem řízení nemůže být ten, kdo nemá způsobilost být účastníkem řízení, tedy procesní subjektivitu, přičemž procesní subjektivita se odvíjí od právní osobnosti dle hmotného práva.⁷⁶ Typicky se jedná například o organizační složky státu, o odštěpné závody, neexistující subjekty apod. Nedostatek procesní subjektivity je z podstaty věci neodstranitelnou překážkou řízení a soud či exekutor by měl v takovém případě usnesením řízení zastavit. Zde je namísto opětovně připomenout, že způsobilost být účastníkem řízení může mít i správní orgán, jak ostatně dovodil Nejvyšší soud ve své judikatuře, například usnesení sp. zn. 20 Cdo 2195/2001 ze dne 18. 12. 2002.

Dále je v této věci třeba zmínit i judikaturu Ústavního soudu, který praxi obecných soudů, kdy zastaví řízení z důvodu nedostatku procesní subjektivity účastníka řízení, považuje za přepjatý formalismus v rozporu s ústavně zaručeným právem na spravedlivý proces. Jedná se zejména o případy, kdy v návrhu na zahájení řízení účastník uvede název organizační složky státu, namísto označení za účastníka řízení stát spolu s dovětkem, jaká organizační složka za stát v daném řízení jedná. V tomto případě Ústavní soud dovodil, že obecný soud by měl tento nedostatek vyložit jako vadné označení účastníka řízení a vést navrhovatele k opravě v souladu s § 43 OSŘ.⁷⁷

7.2 Procesní způsobilost a zastoupení

Aby mohl účastník řízení vystupovat před soudem či exekutorem samostatně, musí mít rovněž způsobilost jednat před soudem samostatně, tzn. procesní způsobilost, přičemž procesně způsobilý je účastník řízení v tom rozsahu, v jakém je svéprávný dle hmotného práva.⁷⁸ Nedostatek procesní způsobilosti není na rozdíl od nedostatku procesní subjektivity neodstranitelnou překážkou řízení, pro které by řízení muselo být zastaveno, neboť za účastníka, který nemá procesní způsobilost, může jednat jeho zástupce.

Dle § 22 OSŘ fyzická osoba, která nemůže jednat před soudem samostatně, musí být zastoupena zákonným zástupcem. Zákonným zástupcem nezletilého jsou dle §

⁷⁶ Srov. § 15 a násl. A § 23 OZ.

⁷⁷ Srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 475/13 ze dne 24.6.2014 a nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 127/96 ze dne 11.7.1996.

⁷⁸ Srov. § 31 a násl. OZ.

892 a násl. OZ oba rodiče (případně osvojitelé) či poručník (§ 928 OZ). Za dítě může rovněž před soudem či exekutorem jednat pěstoun či osoba, které bylo dítě svěřeno do péče, a to v rozsahu dle rozhodnutí soudu či správce jmění v rozsahu správy jmění.⁷⁹ V případě nebezpečí kolize zájmů rodičů je dítěti ustanoven kolizní opatrovník, jenž jedná za dítě namísto rodičů. Soudní praxe však dovodila, že takové nebezpečí nehrozí ve fázi nařizování soudního výkonu rozhodnutí anebo zahajování exekuce, institut kolizního opatrovníka ale najde uplatnění při rozhodování o odkladu či zastavení výkonu rozhodnutí.⁸⁰ Pokud je zletilá fyzická osoba omezena ve svéprávnosti, soud jí ustanoví opatrovníka, tento opatrovník pak zastupuje dotyčného účastníka i ve vykonávacím řízení, a to v rozsahu dle rozhodnutí soudu o ustanovení opatrovníka. I v tomto případě lze ustavit účastníku kolizního opatrovníka v případě, že hrozí nebezpečí kolize zájmu opatrovníka a opatrovance. Pokud účastník řízení, který není procesně způsobilý, není řádně zastoupen, je soud, potažmo exekutor, povinen učinit vhodná opatření, aby uvedenou vadu napravil (například zjistí, kdo je zákonným zástupcem účastníka a dále s ním jedná, dá podnět k ustanovení opatrovníka opatrovnickému soudu, či ustaví opatrovníka dle § 29 OSŘ.⁸¹

Samostatnou problematiku tvoří účastenství právnické osoby, neboť dle hmotněprávní úpravy není právnická osoba svéprávná. Vzhledem k ustanovení § 20 OSŘ tedy ani není způsobilá samostatně jednat před soudem. Pokud je tedy právnická osoba účastníkem vykonávacího řízení, vždy musí být zastoupena zástupcem dle § 21 OSŘ. Šínová k tomu dodává, že „nelze ale uzavřít, že jde o druh procesního zastoupení, jak je regulováno v § 22 a násl. Jde o zcela zvláštní institut jednání za právnickou osobu v civilním soudním řízení, který se řídí § 21 a postupy dále uvedenými.“⁸²

Dle ustanovení § 21 OSŘ tedy za právnickou osobu jedná v první řadě člen statutárního orgánu, přičemž pokud statutární orgán tvoří více osob, jedná za právnickou osobu předseda statutárního orgánu anebo člen, který tím byl pověřen, je-li předsedou nebo pověřeným členem právnická osoba, jedná vždy fyzická osoba, která je

⁷⁹ SVOBODA, Karel a kol., *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 10, str. 84.

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ Tamtéž, str. 85.

⁸² Renáta ŠÍNOVÁ In SVOBODA, Karel a kol., *Občanský soudní řád: komentář*, ref. 10, str. 72.

k tomu touto právnickou osobou zmocněna nebo jinak oprávněna. Kromě člena či předsedy statutárního orgánu dále může za právnickou osobu jednat její zaměstnanec, který tím byl statutárním orgánem pověřen. Pokud se jedná o věc, která se týká jen odštěpného závodu, jedná za právnickou osobu vedoucí odštěpného závodu. Dále za právnickou osobu jedná její prokurista, je-li dle udělené prokury zmocněn jednat samostatně. Ustanovení § 21 odst. 2 OSŘ dále stanoví, že výše uvedené osoby za právnickou osobu nejednají, pokud zákon stanoví, že za právnickou osobu jedná jiné osoby. Jedná se typicky o likvidátora, pokud daná právnická osoba vstoupila do likvidace,⁸³ o nuceného správce v případě nucené správy, insolvenční správce dlužníka, na jehož majetek byl prohlášen konkurz⁸⁴ anebo o některé situace dle ZOK⁸⁵.

Účastník řízení může být v řízení zastoupen i zvoleným zástupcem na základě plné moci, tedy obecným zmocněncem za podmínek § 27 OSŘ či advokátem. Rovněž není vyloučeno zastoupení účastníka exekutorem, k této problematice Kasíková uvádí následující: *„Zastupování účastníků exekučního řízení soudním exekutorem není exekučním řádem vyloučeno. Ustanovení § 74 odst. 1 písm. a) umožňuje exekutorům poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční a další činností. Zastupování účastníka exekučního řízení je limitováno § 29 odst. 1, ze kterého vyplývá nemožnost zastoupení účastníka soudním exekutorem v exekučním řízení, ve kterém bude (či již byl) pověřen provedením exekuce.“*⁸⁶

7.3 Společenství účastníků

V exekučním řízení se můžeme setkat se společenstvím účastníků jak na straně oprávněné, tak na straně povinné. Společenství účastníků v exekučním řízení ale vždy musí být založeno exekučním titulem.⁸⁷ Jedná se tedy o situace, kdy je exekučním titulem uložena povinnost anebo přiznáno právo více osobám, anebo pokud je právo anebo povinnost převedena či dojde k přechodu na více osob (viz kapitolu č. 7.5).

⁸³ Viz § 197 OZ.

⁸⁴ Viz § 249 InsZ.

⁸⁵ Viz § 102, 157, 371, 462 a 719 ZOK.

⁸⁶ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 175.

⁸⁷ Tamtéž.

V případě společenství účastníků na straně povinné u soudního výkonu rozhodnutí pak musí být splněna i podmínka společného předmětu výkonu rozhodnutí.⁸⁸ Uvedená podmínka však není vyžadována při zahájení exekuce, neboť exekuci lze zahájit i proti několika povinným, přičemž o jednotlivých způsobech provedení exekuce rozhoduje exekutor exekučními příkazy, kterých může v rámci provádění exekuce vydat více⁸⁹.

Naproti společenství účastníků je při výkonu rozhodnutí nepřijatelná záměna účastníků řízení ani přistoupení dalšího účastníka řízení, a to s výjimkou provedení výkonu rozhodnutí správou nemovité věci, prodejem nemovité věci a postižením závodu, kde se uplatní pravidlo, že návrh dalšího oprávněného na nařízení soudního výkonu rozhodnutí správou či prodejem téže nemovité věci, respektive postižením téhož závodu, podaný u příslušného soudu dříve, než soud rozhodl pravomocně o nařízení výkonu rozhodnutí, se považuje za přistoupení k řízení, a to ode dne podaného návrhu⁹⁰. Uvedené pravidlo se neuplatní při provádění exekuce, neboť oprávněný nepodává návrh na provedení exekuce konkrétním způsobem, o kterém rozhoduje až exekutor exekučním příkazem, a to s výjimkou exekuce správou nemovitosti, kde je institut dalšího oprávněného upraven § 15b zákona č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

7.4 Manžel povinného

Ustanovení § 36 odst. 2 EŘ a § 255 odst. 2 shodně stanovují pravidlo, že účastníkem řízení je rovněž manžel povinného, je-li exekucí či soudním výkonem rozhodnutí postižen jeho majetek ve společném jmění manželů. Z dikce ustanovení vyplývá, že v případě exekuce nelze o účastenství manžela povinného uvažovat před vydáním exekučního příkazu, kterým je postižen majetek manžela povinného anebo majetek ve společném jmění manželů, neboť při zahájení exekuce, tzn. v pověření exekutora k provedení exekuce a ve vyrozumění o zahájení exekuce není blíže specifikováno, jakým způsobem bude exekuce provedena, tedy zda bude postižen i majetek manžela povinného či majetek ve společném jmění manželů. Obdobně

⁸⁸ JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 38.

⁸⁹ Viz například usnesení Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 101/2004 ze dne 12.3.2004 anebo KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 175.

⁹⁰ Srov. § 320b odst. 2, 335 odst. 2 a 338f odst. 2 OSŘ.

u soudního výkonu rozhodnutí manžel povinného rovněž není účastníkem řízení již od počátku, ale nejdříve od chvíle, kdy je rozhodnuto o nařízení výkonu rozhodnutí, kterým bude postižen majetek manžela povinného anebo majetek patřící do společného jmění manželů⁹¹.

Novela OSŘ a EŘ č. 139/2015 Sb. s účinností od 1. 7. 2015 přinesla nově povinnost soudu a exekutora zjišťovat, zda je v seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném podle NŘ evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu, anebo dohoda či rozhodnutí soudu o změně smluveného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.⁹² Uvedená novela reaguje na novou hmotněprávní úpravu v souvislosti s rekodifikací soukromého práva, neboť Notářská komora vede od 1. 1. 2014 seznam listin o manželském majetkovém režimu, v němž jsou evidovány smlouvy o manželském majetkovém režimu, u nichž se na tom oba manželé dohodli, a dále všechna rozhodnutí o manželském majetkovém režimu. Vzhledem ke skutečnosti, že uvedený seznam je dle § 720 OZ veřejným seznamem, každý do něj může nahlížet a nemůže se dovolat, že mu listiny evidované v seznamu listin o manželském majetkovém režimu nebyly známy. Nově tedy soud a soudní exekutor při výkonu rozhodnutí tyto listiny musí v rámci výkonu rozhodnutí respektovat a při rozhodování o způsobu provedení exekuce či soudního výkonu rozhodnutí z obsahu těchto listin vycházet, a to v případě, kdy dluh, který je předmětem vykonávacího řízení, vznikl až po zveřejnění smlouvy anebo rozhodnutí o manželském majetkovém režimu v seznamu listin o manželském majetkovém režimu, anebo v případě, že s takovým postupem souhlasí oprávněný. V případě pochyb o datu vzniku dluhu platí vyvratitelná domněnka, že dluh vznikl až po zápisu listiny do seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Soud, popřípadě exekutor, musí nahlédnout do tohoto seznamu vždy, než rozhodne o nařízení výkonu rozhodnutí postižením majetku manžela povinného anebo majetku ve společném jmění manželů, tzn., před vydáním

⁹¹ K tomu blíže JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 37.

⁹² Viz § 262a OSŘ a § 42 EŘ.

usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí a v případě soudního exekutora před vydáním exekučního příkazu.

Pokud bylo společné jmění manželů modifikováno a listina, v důsledku které byla modifikace společného jmění manželů založena, nebyla zveřejněna v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, soud ani exekutor při výkonu rozhodnutí k modifikaci společného jmění manželů nepřihlíží.

7.5 Převod a přechod práva či povinnosti

Exekučním návrhem či návrhem na nařízení soudního výkonu rozhodnutí se může domáhat provedení exekuce či nařízení výkonu rozhodnutí domáhat i ten, na nějž přešlo či bylo převedeno⁹³ právo z exekučního titulu, anebo proti tomu, na nějž přešla anebo byla převedena⁹⁴ povinnost z exekučního titulu, pokud k převodu či přechodu práva anebo povinnosti došlo až po vydání exekučního titulu⁹⁵. Jako příklad převodu práva lze uvést postoupení pohledávky, jako příklad přechodu práva lze uvést nabytí pohledávky dědicem.

Ustanovení § 256 odst. 2 OSŘ a § 36 odst. 4 vyžaduje, aby přechod či převod práva anebo povinnosti byl prokázán listinou vydanou či ověřenou státním orgánem nebo notářem. O formě listin tedy platí shodně to, co bylo řečeno o formě listin v kapitole 5.3. Převod či přechod práva lze tedy doložit například smlouvou o postoupení pohledávky ve formě notářského zápisu anebo s úředně ověřenými podpisy jednajících stran, rozhodnutím vydaným notářem jako soudním komisařem v řízení o pozůstalosti či rozsudkem soudu, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na určení, že povinnost uložená exekučním titulem přešla na jinou osobu.

K převodu či přechodu práva či povinnosti z exekučního titulu může dojít i po zahájení řízení. V takovém případě soud či exekutor postupují dle § 107 OSŘ, pokud se jedná o přechod práva či povinnosti z důvodu ztráty způsobilosti být účastníkem řízení,

⁹³ Ustanovení § 256 odst. 1 OSŘ na rozdíl od ustanovení § 36 odst. 3 EŘ hovoří pouze o přechodu vymáhaného práva anebo povinnosti, avšak uvedené ustanovení je třeba vztáhnout i na převod práva či povinnosti – k tomu srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 40.

⁹⁴ Ustanovení § 36 odst. 3 EŘ nezmiňuje i převod povinnosti, což ostatně nečiní ani ustanovení § 256 odst. 1 OSŘ, avšak uvedené je třeba z logiky věci vztáhnout i na převod povinnosti už jen na základě skutečnosti, že povinnost je pouze druhou stránkou práva (v subjektivním slova smyslu).

⁹⁵ Viz usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 20 Cdo 3704/2007 ze dne 17.9.2009.

kdy soud či exekutor rozhodnou usnesením o změně účastníka řízení z úřední povinnosti, případně podle § 107a OSŘ v ostatních případech, kdy je o procesním nástupnictví rozhodnuto na návrh oprávněného. Nutno poznamenat, že Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 20 Cdo 1575/2006 ze dne 1. 12. 2006 dovodil, že i v tomto případě je třeba, aby nastala skutečnost, se kterou právní předpisy spojují převod či přechod práva anebo povinnosti, prokázat listinou vydanou či ověřenou státním orgánem anebo notářem.

8 Podmínky a překážky řízení

Soudní exekutor či soud po zahájení řízení a kdykoli za řízení zkoumá, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž mezi podmínky řízení lze řadit existenci návrhu na zahájení řízení, pravomoc a příslušnost soudu, způsobilost účastníků být účastníkem řízení (procesní subjektivita) a procesní způsobilost, způsobilost být zástupcem a oprávnění k zastupování, nedostatek překážky zahájeného řízení (litispence), nedostatek překážky věci rozsouzené (rei iudicatae) a nedostatek překážky zjištěného úpadku povinného.

Pokud exekutor anebo soud dojdou k závěru, že není splněna některá z podmínek řízení, respektive je dána překážka řízení, záleží další postup na skutečnosti, zda se jedná o překážku řízení odstranitelnou anebo neodstranitelnou. V případě, že jde o odstranitelnou překážku, soud anebo exekutor je povinen učinit vhodná opatření, aby překážka mohla být odstraněna a mohlo být v řízení pokračováno. Pokud se odstranění překážky soudu či exekutorovi nezdaří, anebo jde-li o neodstranitelnou překážku, exekutor či soud řízení o návrhu usnesením zastaví.

8.1 Existence návrhu na zahájení řízení

K neexistenci návrhu na zahájení řízení může dojít v případě, že soud anebo exekutor zahájí řízení bez návrhu tam, kde řízení bez návrhu zahájit nelze (k beznávrhovým výkonům rozhodnutí srov. kapitolu č. 5), anebo tam, kde oprávněný vezme svůj exekuční návrh anebo návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí zpět.

8.2 Pravomoc a příslušnost

Pravomoc soudu ve vykonávacím řízení (při soudním výkonu rozhodnutí) spočívá v možnosti vykonat jakoukoli nuceně vymahatelnou povinnost, avšak s výjimkou exekučních titulů, které lze vykonat v rámci správní či daňové exekuce.⁹⁶ Pravomoc exekutora (a potažmo i exekučního soudu) spočívá rovněž ve v nuceném výkonu exekučním titulem uložené povinnosti, avšak tentokrát s výjimkou rozhodnutí o péči o nezletilé děti, rozhodnutí ve věcech ochrany proti domácímu násilí, a rozhodnutí orgánů Evropské unie nebo cizí rozhodnutí. Přípustná je však exekuce pro

⁹⁶ Srov. kapitolu 2.3.

výkon rozhodnutí o výživném na nezletilé děti nebo cizího rozhodnutí, u něhož bylo vydáno prohlášení vykonatelnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, nebo mezinárodní smlouvy nebo rozhodnuto o uznání (§ 37 odst. 2 písm. b) EŘ)⁹⁷. Nedostatek pravomoci soudu anebo exekutora je z povahy věci neodstranitelnou překážkou v řízení.

Co se nedostatku věcné, místní či funkční působnosti týče, jedná se vždy o odstranitelnou překážku v řízení. Pokud je návrh na nařízení výkonu podán k věcně nepřislušnému soudu, ten postupuje dle § 104a OSŘ a věc postoupí svému nadřízenému vrchnímu soudu, který rozhodne, který soud je věcně příslušný a věc mu postoupí.⁹⁸ Pokud je exekuční návrh podán soudu namísto exekutorovi, soud příslušnému exekutorovi exekuční návrh postoupí, dle Jirmanové neformálním postupem.⁹⁹

Pokud je návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí podán místně nepřislušnému soudu, soud rozhodne o místní nepřislušnosti a věc postoupí místně příslušnému soudu (§ 105 OSŘ), přičemž platí, že soud zkoumá podmínky místní příslušnosti jen do vydání rozhodnutí o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, později jen k námitce účastníka, kterou uplatnil při prvním úkonu vůči soudu (typicky v odvolání proti rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí). Podání exekučního návrhu místně nepřislušnému exekutorovi přichází v úvahu jedině v případě, že oprávněný podá exekuční návrh jinému exekutorovi, než kterého označí v exekučním návrhu. V takovém případě exekutor, kterému byl takový exekuční návrh doručen, postoupí věc neformálním způsobem exekutorovi, kterého oprávněný v exekučním návrhu označil.¹⁰⁰

Jako příklad funkční nepřislušnosti Kurka uvádí případ, kdy je podáno dovolání proti rozhodnutí soudu 1. stupně (případně proti rozhodnutí soudního exekutora), anebo pokud je podáno odvolání proti rozhodnutí soudu 2. stupně. V takovém případě je dané řízení třeba usnesením zastavit.¹⁰¹ Zde je ale namístě uvést, že v takových případech by

⁹⁷ Srov. kapitulu č. 7.

⁹⁸ Obdobně vrchní soud postupuje, pokud byl návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí doručen jemu.

⁹⁹ Miroslava JIRMANOVÁ In KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 163.

¹⁰⁰ Tamtéž.

¹⁰¹ KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha: Linde, 2004, 854 s. ISBN 80-7201-443-9, str. 220-221.

soud vždy měl posuzovat podání podle jeho skutečného obsahu, byť je nesprávně označeno, a zkoumat, zdali se ve skutečnosti nejedná o odvolání (v případě rozhodnutí soudu 1. stupně či soudního exekutora) anebo dovolání (v případě rozhodnutí soudu 2. stupně), neboť na opačný přístup by mohlo být pohlíženo jako na přepjatý formalismus, mnohokrát kritizovaný v judikatuře Ústavního soudu.

8.3 *Procesní subjektivita a procesní způsobilost*

Ke zkoumání procesní subjektivity a procesní způsobilosti lze odkázat na kapitolu č. 7.1. a 7.2., přičemž je na místě zopakovat, že v případě nedostatku procesní subjektivity jde o překážku v řízení neodstranitelnou, překážka spočívající v nedostatku procesní způsobilosti je zásadně odstranitelná.

8.4 *Litispence a res iudicata*

I ve vykonávacím řízení je třeba posuzovat, zda není dána překážka již zahájeného řízení (litispence) či věci pravomocně rozhodnuté (res iudicata). O překážku již zahájeného řízení jde tehdy, pokud je v dané věci vedeno jiné řízení, přičemž musí být dána totožnost účastníků řízení, totožnost exekučního titulu a vykonávané povinnosti a totožnost způsob výkonu, přičemž poslední jmenovaný znak se neuplatní u exekučního řízení, neboť způsob výkonu nevolí oprávněný v návrhu, ale o způsobu výkonu rozhoduje exekutor, přičemž v rámci jedné exekuce lze zvolit jeden, několik či všechny způsoby výkonu. Je tedy nemyslitelné, aby pro vymožené totožné povinnosti mezi totožnými účastníky bylo vedeno více exekucí na podkladě totožného exekučního titulu. Uvedený závěr podpírá i ustanovení § 35 odst. 4 EŘ, které stanoví, že exekuci provádí ten z exekutorů, který je v rejstříku zahájených exekucí uveden jako první, pokud oprávněný podá více návrhů v téže věci.

Pojetí překážky litispence je ve vykonávacím řízení oproti pojetí v řízení nalézacím poněkud odlišné, a to z důvodu, že trvání řízení nelze vymezit okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí o návrhu. Kurka k tomu uvádí, že „*řízení o výkon rozhodnutí totiž probíhá i poté, dokud je výkon rozhodnutí prováděn, respektive nebyl ukončen, tj. dokud nebyl zastaven (§ 268 OSŘ) nebo dokud nebyl vyčerpán jeho předmět (...). Až do tohoto okamžiku překážka litispence pro pozdější exekuční řízení (myšleno řízení o soudní výkon rozhodnutí, pozn. aut.) mezi týmiž účastníky, o vymožení*

téže povinnosti z téhož titulu a týmž způsobem, působí, a takové pozdější řízení musí být podle § 104 odst. 2 OSŘ zastaveno.“¹⁰²

Co se překážky věci rozsouzené týče, dle Kurky tuto překážku nezakládá pouze pravomocné rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí, ale překážka věci rozsouzené je dána až ve spojení s tím, jaké procesní úkony byly učiněny, přičemž jako příklad Kurka uvádí, pokud oprávněný podá návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, které v rámci výkonu rozhodnutí mezi totožnými účastníky k vymožení totožné povinnosti na podkladě totožného exekučního titulu již byly prodány. V případě zamítavého rozhodnutí o návrhu je třeba rozlišit, zda byl výkon rozhodnutí zamítnut, jak Kurka uvádí, „jen pro tentokrát“, anebo z jiných důvodů, přičemž ze skupiny důvodů „jen pro tentokrát“ jmenujme například nepředložení exekučního titulu s potvrzením o vykonatelnosti, z kategorie jiných důvodů jmenujme například situaci, kdy exekuční titul nebyl vydán k tomu oprávněným orgánem. Pokud oprávněný v prvním případě po zamítavém rozhodnutí opětovně podá totožný návrh, avšak již přiloží exekuční titul s potvrzením o jeho vykonatelnosti, bude takovému návrhu vyhověno.¹⁰³

Jako překážku litispendence (případně věci pravomocně rozsouzené) nelze chápat souběžné vedení správní či daňové exekuce a exekuce vedené soudním exekutorem, neboť souběh těchto exekucí je předmětem úpravy zákona č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí (zákon o střetu exekucí). Od účinnosti novely zákona o střetu exekucí č. 286/2009 Sb., se toto pravidlo uplatní i u střetu exekuce vedené soudním exekutorem s nařízeným soudním výkonem rozhodnutí, neboť uvedená novela staví exekuci vedenou soudním exekutorem, soudní výkon rozhodnutí a správní či daňovou exekuci na roveň, tudíž nelze již uplatnit právní názor Nejvyššího soudu vyslovený před přijetím zmiňované novely zákona o střetu exekucí v usnesení sp. zn. 20 Cdo 331/2004 ze dne 21. 7. 2004,

¹⁰² KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*, ref. 101, str. 232.

¹⁰³ Viz KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*, ref. 101, str. 233-234.

dle kterého se úprava zákona o střetu exekucí nevztahuje na střet soudního výkonu rozhodnutí a exekuce.¹⁰⁴

8.5 Zjištěný úpadek

Další překážkou v řízení je zjištění úpadku povinného v insolvenčním řízení. Dle § 140e InsZ nelze v době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nařídít soudní výkon rozhodnutí anebo zahájit exekuci, přičemž účinky rozhodnutí o úpadku nastávají dle § 89 odst. 1 InsZ zveřejněním v insolvenčním rejstříku. Soud anebo exekutor musí tedy v rámci řízení o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí anebo exekučním návrhu zkoumat, zda není v insolvenčním rejstříku zveřejněno usnesení, kterým se zjišťuje úpadek povinného, a v kladném případě usnesením řízení zastavit, neboť se z povahy věci jedná o neodstranitelnou překážku v řízení.

¹⁰⁴ Srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 24.

9 Rozhodnutí o návrhu, zahájení exekuce

Po zahájení řízení exekutor, popřípadě soud u soudního výkonu rozhodnutí, zkoumá, zda jsou splněny podmínky řízení, zda je k návrhu připojen exekuční titul a zda exekuční návrh nemá vady, které by bránily v řízení pokračovat, popřípadě zda je určitý a srozumitelný. Dále zkoumá, zda jsou splněny věcné předpoklady pro vedení výkonu rozhodnutí, mezi které patří zkoumání, zda ten, kdo vydal exekuční titul, měl k tomu pravomoc, zda je exekuční titul vykonatelný, a to jak po stránce formální, tak po stránce materiální, zda právo, které bylo oprávněnému v exekučním titulu přiznáno, nebylo prekludováno a zda jsou účastníci označeni v exekučním návrhu věcně legitimováni.¹⁰⁵ Soud ani exekutor naopak nezkoumají, zda povinný svou povinnost uloženou mu exekučním titulem plnil, ohledně této okolnosti vychází z tvrzení oprávněného. Splnění povinnosti může povinný namítnout návrhem na zastavení výkonu rozhodnutí dle § 268 odst. 1 písm. g).¹⁰⁶ Exekutor, popřípadě soud u SVR, usnesením řízení o návrhu zastaví, v případě, že nejsou splněny podmínky řízení, exekuční návrh, respektive návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, odmítne pro vady návrhu (poté, co je účastník v exekutorem či soudem stanovené lhůtě a přes jeho výzvu dle § 43 odst. 1 e.ř., příp. § 43 OSŘ neodstraní), či návrh z věcných důvodů zamítne.

Exekutor a soud jsou vázání návrhem oprávněného, což znamená, že soud nemůže nařídit soudní výkon rozhodnutí a exekutor nemůže zahájit exekuci (respektive exekuční soud nemůže pověřit exekutora k provedení exekuce) v rozsahu přesahujícím návrh oprávněného.

Ke specifikám vykonávacího řízení oproti nalézacímu řízení lze uvést, že vykonávací řízení nelze přerušit, nestanoví-li zvláštní právní předpisy jinak¹⁰⁷, nelze prominout zmeškání lhůty (§ 35 odst. 5 EŘ a § 251 odst. 2 OSŘ).

Až potud je postup exekutora v rámci exekuce a soudu v rámci soudního výkonu rozhodnutí shodný, nicméně nadále se postupy odlišují.

¹⁰⁵ K tomu srov. KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 207.

¹⁰⁶ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2922/2005 ze dne 26.4.2006.

¹⁰⁷ Viz § 35 odst. 2 RŘ, § 11 zák. č. 119/2001 Sb. kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

9.1 *Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí*

Kromě výše uvedeného soud v rámci nařizování soudního výkonu rozhodnutí zkoumá, zda oprávněným navržený způsob není zřejmě nevhodný, a to zejména vzhledem k nepoměru výše pohledávky oprávněného a ceny věci, z níž má být uspokojení pohledávky dosaženo (§ 264 odst. 1 OSŘ). Nutno poznamenat, že oprávněný není povinen v návrhu tvrdit, natož prokazovat, že jím navržený způsob výkonu rozhodnutí je vhodný,¹⁰⁸ soud tedy posuzuje vhodnost navrženého způsobu výkonu rozhodnutí dle skutečností uvedených oprávněným v návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, popřípadě ze skutečností mu známých z předchozí rozhodovací činnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že výkon rozhodnutí je nařízen zpravidla bez slyšení povinného, může povinný namítnout nevhodnost způsobu výkonu rozhodnutí v odvolání proti usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, popřípadě v návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí dle § 268 odst. 1 písm. h), pokud již byl výkon rozhodnutí pravomocně nařízen¹⁰⁹. Pokud soud dojde k závěru, že oprávněným je navrhován způsob výkonu rozhodnutí zřejmě nevhodným, může nařídit výkon rozhodnutí jiným vhodným způsobem, a to po slyšení oprávněného.

Pokud jsou splněny všechny předpoklady pro nařízení soudního výkonu rozhodnutí, tedy pokud nebyl návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí odmítnut, zamítnut, popřípadě pokud nebylo řízení zastaveno, soud usnesením nařídí soudní výkon rozhodnutí. Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí musí splňovat obecné náležitosti usnesení dle § 169 odst. 1 OSŘ, tedy musí být uvedeno, který soud jej vydal, jméno a příjmení soudce, popřípadě jiného zaměstnance soudu, označení účastníků, jejich zástupců a věci, výrok, poučení o opravném prostředku, den a místo vydání. Usnesení musí obsahovat odůvodnění pouze v případě, že před vydáním usnesení se povinný vyjádřil k návrhu oprávněného,¹¹⁰ dále v případě, že je vykonáváno cizí rozhodnutí.¹¹¹

¹⁰⁸ Viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2407/2006 ze dne 19.3.2007.

¹⁰⁹ Srov. JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V.*, ref. 6, str. 85.

¹¹⁰ Viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 635/96 ze dne 21.8.1996.

¹¹¹ Viz § 16 odst. 3 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

Ve výroku soud uvede, jakým způsobem nařizuje výkon rozhodnutí, pro jakou povinnost a na podkladě jakého exekučního titulu. Soud rovněž v usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí rozhodne o náhradě nákladů řízení mezi účastníky, jakož i o povinnostech podlužníka (například u výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy soud přikáže plátcí mzdy provádění srážek a nevyplácel je povinnému dle § 282 odst. 1 OSŘ, u výkonu rozhodnutí přikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu přikáže peněžnímu ústavu, aby nevyplácel peněžní pohledávky, neprováděl na ně započtení ani s nimi jinak nenakládal dle § 304 odst. 1 OSŘ).

Soud v rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí rozhodne i o nákladech účastníků dle § 270 odst. 1 OSŘ, přičemž nařízený výkon rozhodnutí se vztahuje i na tyto náklady.

Usnesení soud doručí účastníkům řízení a podlužníkovi, respektive osobám, o nichž to stanoví zákon dle jednotlivých způsobů provedení výkonu rozhodnutí (například příslušnému katastrálnímu úřadu u výkonu rozhodnutí prodejem nemovité věci).

9.2 Pověření exekutora

Řízení o exekučním návrhu vykazuje oproti řízení o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí jistá specifika. Pokud exekutor exekuční návrh neodmítne, nezamítne, respektive řízení o návrhu nezastaví, požádá exekuční soud dle § 43a odst. 1a 2 EŘ o vydání pověření k vedení exekuce,¹¹² a to prostřednictvím žádosti na elektronickém formuláři, ke kterému exekutor připojí exekuční návrh a všechny listiny, které byly oprávněným k exekučnímu návrhu připojeny,¹¹³ a tuto žádost doručí exekučnímu soudu prostřednictvím veřejné datové sítě a elektronické aplikace určené k podání této žádosti. Důvod, proč zákon stanoví obligatorní podání žádosti prostřednictvím elektronického formuláře, který vydá Ministerstvo spravedlnosti, je dle Kasíkové ten, že „údaje uvedené exekutorem v EŽOPPEXu (elektronické žádosti o pověření k provedení exekuce, pozn. aut.) jsou přeneseny do soudního rejstříku EXE a zároveň do rejstříku zahájených exekucí jako centrální aplikace Ministerstva

¹¹² Ustanovení § 43a odst. 1 EŘ hovoří o „pověření a nařízení exekuce“, jedná se však o legislativní nedostatek a o opomenutí zákonodárce, neboť exekuce se již od 1.1.2013, tedy od účinnosti novely č. 396/2012 Sb. nenařizuje.

¹¹³ Typicky jde o exekuční titul, plnou moc apod.

spravedlnosti.“¹¹⁴ Pokud však podání žádosti prostřednictvím elektronického formuláře či připojení některých listin k elektronickému formuláři není možné, exekutor v takovém případě zašle soudu žádost či případné listiny buď datovou schránkou, anebo v listinné podobě.¹¹⁵

Náležitosti žádosti o pověření k vedení exekuce stanoví § 43a odst. 2 EŘ, přičemž dle uvedeného ustanovení k náležitostem řadíme označení exekutora, který žádost o pověření k vedení exekuce podal a u kterého bylo zahájeno exekuční řízení, s uvedením jeho sídla, datum vyhotovení žádosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a bydliště účastníků nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo a přesné označení exekučního titulu a orgánu, který jej vydal, anebo osoby, která jej vyhotovila, označení povinnosti, která má být v exekuci vymožena, spisovou značku exekučního řízení a datum jeho zahájení.

Po doručení žádosti o pověření k vedení exekuce exekuční soud nezávisle na exekutorovi rovněž přezkoumá, zda jsou splněny podmínky řízení, zda je k návrhu připojen exekuční titul a zda exekuční návrh nemá vady, které by bránily v řízení pokračovat, zda je určitý a srozumitelný a zda jsou splněny věcné předpoklady pro vedení exekuce. Pokud exekuční soud shledá, že jsou splněny všechny zákonné požadavky, vydá pověření k vedení exekuce, které doručí soudnímu exekutorovi, v opačném případě doručí soudnímu exekutorovi pokyn, aby exekuční návrh odmítl, zamítl, respektive zastavil řízení, přičemž uvedeným pokynem exekučního soudu je exekutor ve smyslu § 43a odst. 6 vázán.

Pokud exekuční soud nevydá pokyn exekutorovi, aby exekuční návrh odmítl, zamítl, či řízení zastavil, exekuční soud pověřením pověří soudního exekutora k vedení exekuce, přičemž takové pověření musí dle § 43a odst. 4 EŘ obsahovat označení exekučního soudu, označení exekutora, označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila, označení oprávněného a povinného, podpis a datum. Kromě uvedeného Kasíková dovozuje, že pověření by mělo obsahovat i rozsah

¹¹⁴ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 250.

¹¹⁵ K takovému případu může dojít například při technickém výpadku elektronické aplikace, pokud příloha k žádosti přesáhne maximální povolenou velikost přílohy k žádosti o pověření k vedení exekuce či pokud listinný dokument nelze podrobit autorizované konverzi dle § 24 odst. 5 č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v platném znění.

vymáhané povinnosti, a to v případě, kdy soud pověřuje exekutora jen pro část povinnosti uložené exekučním titulem, a pokud lze vést exekuci jen na určitý majetek povinného,¹¹⁶ pak by mělo pověření obsahovat i vymezení tohoto majetku¹¹⁷. Pověření naopak neobsahuje způsob provedení exekuce, neboť o způsobu exekuce rozhoduje exekutor.

Pověření soudního exekutora není rozhodnutím, má charakter opatření soudu, jako takové se nedoručuje účastníkům řízení. Soud doručí pověření pouze exekutorovi, kterého k vedení exekuce pověřil, ten pověření založí do spisu. Vydání pověření je časovým okamžikem, kdy exekutor může začít dle § 35 odst. 3 zjišťovat majetek povinného.

9.3 Vyrozumění o zahájení exekuce

Soudní exekutor oznámí zahájení exekuce účastníkům řízení vyrozuměním o zahájení exekuce, které vyhotoví poté, co je soudem pověřen k vedení exekuce. Ani vyrozumění o zahájení exekuce není rozhodnutím. Mezi povinné náležitosti vyrozumění o zahájení exekuce ustanovení § 44 odst. 3 EŘ řadí označení exekučního soudu, označení exekutora, který vede exekuční řízení, označení exekučního řízení spisovou značkou, pod kterou je vedeno, označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila, označení oprávněného a povinného, označení povinnosti, která má být exekucí vymožena, včetně povinnosti k úhradě nákladů oprávněného a nákladů exekuce, podpis a datum, poučení o možnosti podat námitku podjatosti exekutora, o možnosti podat návrh na spojení řízení, poučení o generálním inhibitoriu, o možnosti podat návrh na odklad či zastavení exekuce a o nákladech exekuce.

Vyrozumění o zahájení exekuce je exekutor povinen zaslat oprávněnému do 15 dnů, jedná se o pořádkovou lhůtu. Povinnému pak exekutor zasílá vyrozumění nejpozději s prvním exekučním příkazem, přičemž spolu s vyrozuměním pošle povinnému i kopii exekučního návrhu a exekučního titulu, jakož i výzvu ke splnění

¹¹⁶ Může jít o případy, kdy je podán exekuční návrh prodejem zástavy, anebo exekuční návrh prodejem neúčinně převedených věcí, kdy se oprávněný domohl vyslovení relativní neúčinnosti právního jednání povinného soudem.

¹¹⁷ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 254.

vymáhané povinnosti dle § 46 odst. 6 EŘ, ve které vyčíslí exekučně vymáhanou pohledávku (případně vymezí exekučně vymáhanou nepeněžitou povinnost) a zálohu na snížené náklady exekuce a náklady oprávněného, přičemž povinného poučí, že splní-li ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy vymáhaný nárok a uhradí zálohu, bude exekuce ukončena vymožením, jinak exekutor exekuci provede.

9.4 Exekuční příkaz

Ani vyrozumění o zahájení exekuce neobsahuje způsob provedení exekuce. Po vydání pověření soudního exekutora exekutor zjišťuje majetkovou situaci povinného, dle zjištění rozhodne o způsobu provedení exekuce vydáním exekučního příkazu, ve kterém uvede způsob provedení exekuce, a to v případě vymáhání peněžitě pohledávky srážkami ze mzdy a jiných příjmů, přikázáním pohledávky, prodejem movitých a nemovitých věcí, postižením závodu, správou nemovité věci, odebráním řidičského oprávnění,¹¹⁸ a v případě vymáhání nepeněžitě povinnosti vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci či provedením prací a výkonů. Exekuční příkaz je rozhodnutím, proti kterému není přípustný opravný prostředek (§ 47 odst. 5 EŘ)¹¹⁹.

Ustanovení § 47 odst. 1 EŘ sice stanoví, že exekutor vydá exekuční příkaz poté, co byla exekuce zapsána do rejstříku zahájených exekucí (do kterého se exekuce zapíše dle § 43a odst. 1 EŘ v okamžiku doručení žádosti o pověření k vedení exekuce soud), dané ustanovení je však třeba vykládat v souvislosti s § 35 odst. 3 EŘ, které stanoví, že exekutor může začít zjišťovat a zajišťovat majetek povinného nejdříve poté, co soud vydal pověření k vedení exekuce. Je třeba tedy přijmout takový výklad, že exekuční příkaz může být vydán teprve poté, co soud pověří soudního exekutora k vedení exekuce. Soudní exekutor musí nejpozději současně s vydáním exekučního příkazu vyhotovit i vyrozumění o zahájení exekuce, neboť vyrozumění o zahájení exekuce musí být povinnému doručeno nejpozději s prvním exekučním příkazem (§ 44 odst. 1 EŘ).

¹¹⁸ Pozastavení řidičského oprávnění je způsob provedení exekuce (nikoli soudního výkonu rozhodnutí, OSŘ takový způsob výkonu nezná) dle § 71a EŘ, kterým lze provést exekuci pouze v případě, že je předmětem exekuce nedoplatek na dlužném výživném na nezletilé dítě.

¹¹⁹ Procesní obrana povinného tak spočívá v možnosti podat návrh na zastavení exekuce (daným způsobem), respektive může podat soudnímu exekutorovi podnět ke zrušení exekučního příkazu, na který však není právní nárok.

Exekuční příkaz vydá soudní exekutor bez návrhu z úřední povinnosti, jakmile zjistí majetkové poměry povinného na základě informací od účastníků řízení, ale i od 3. osob na základě pravomocí exekutora dle § 33 – 34 EŘ, přičemž exekutor musí dbát, aby jím zvolený způsob provedení exekuce nebyl zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše dluhů povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění závazků povinného dosaženo (§ 47 odst. 1 věta třetí EŘ), čímž je i do EŘ promítnuta zásada přiměřenosti.

9.5 *Inhibitorium a arrestatorium*

9.5.1 Generální inhibitorium

Po doručení vyrozumění o zahájení exekuce nastávají účinky generálního inhibitoria, kdy povinný nesmí nakládat se svým majetkem¹²⁰ včetně nemovitých věcí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, a udržování a správy majetku (§ 44a odst. 1 EŘ). Porušení generálního inhibitoria má za následek neplatnost právního jednání, kterým povinný generální inhibitorium porušil, neplatnosti se ale musí dovolat exekutor, oprávněný, anebo přihlášený věřitel, jinak se právní jednání povinného považuje za platné, jedná se tedy o neplatnost relativní. Dovolat se neplatnosti lze dle Kasíkové například doručením exekučního příkazu anebo jiného projevu vůle exekutora, oprávněného či přihlášeného věřitele, přičemž dovolání se neplatnosti musí být učiněno vždy vůči všem stranám daného právního jednání.¹²¹

Smyslem generálního inhibitoria je znemožnit povinnému účelovému nakládání s jeho majetkem s cílem zmařit uspokojení pohledávky oprávněného, přičemž institut generálního inhibitoria je vlastní pouze exekuci, soudní výkon rozhodnutí takový institut nezná, a to zejména s ohledem na skutečnost, že exekuce je zásadně vedena proti veškerému majetku povinného, přičemž konkrétní způsob volí až exekutor po

¹²⁰ Výjimkou je pouze situace, kdy povinným je stát nebo územně samosprávný celek (§ 44a odst. 5 EŘ).

¹²¹ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*, ref. 12, str. 271.

pověření k vedení exekuce, zatímco soudní výkon rozhodnutí je do počátku veden konkrétním způsobem, tedy i proti konkrétnímu majetku povinného.

Exekutor může usnesením rozhodnout o zrušení anebo omezení generálního inhibitoria dle § 44 odst. 4 EŘ, pokud je vymáhaná povinnost v hrubém nepoměru k majetku povinného. Pod dané ustanovení je třeba podřadit i případ, kdy je exekuce vedena jen na určitý majetek povinného. Citované ustanovení stanoví, že usnesení je třeba doručit účastníkům spolu s vyrozuměním o zahájení exekuce. Vyrozumění o zahájení exekuce musí exekutor oprávněnému zaslat do 15 dnů, během této doby nemusí mít exekutor ještě úplný obraz o majetku povinného, aby mohl kvalifikovaně posoudit, zda je vymáhaná povinnost v hrubém nepoměru k majetku povinného, proto je třeba uzavřít, že usnesení o zrušení anebo omezení generálního inhibitoria lze vydat a doručit účastníkům i později.

O zrušení či omezení generálního inhibitoria pak rozhodne exekutor na návrh povinného v případě, kdy povinný složí u exekutora částku ve výši vymáhané pohledávky, nákladů exekuce a nákladů oprávněného.

Generální inhibitorium může být exekutorem zrušeno rovněž na návrh povinného, pokud povinný složí na účet exekutora částku ve výši vymáhané pohledávky, nákladů exekuce a nákladů oprávněného, přičemž usnesení o zrušení generálního inhibitoria je exekutor povinen vydat do 7 dnů od doručení návrhu. Obdobně na návrh povinného exekutor postupuje, pokud povinný navrhne, aby exekutor rozhodl, že se generální inhibitorium nevztahuje na povinným uvedený majetek, pokud povinný současně doloží, že jeho zbývající majetek zjevně a nepochybně postačuje k uhrazení vymáhané pohledávky.

Výjimku z generálního inhibitoria představuje i tzv. prodej z volné ruky dle § 44a odst. 4 EŘ, kdy povinný může zpeněžit majetek k úhradě exekučně vymáhané pohledávky, a to za podmínky, že s takovým postupem souhlasí exekutor, oprávněný a všichni přihlášení věřitelé, dále, že majetek není postižen jinou exekucí, majetek bude zpeněžen nejméně za cenu obvyklou zjištěnou na základě znaleckého posudku a že cena bude splatná při podpisu smlouvy, a to k rukám exekutora.

Kasíková uvádí, že generální inhibitorium se vztahuje i na exekuci prodejem zástavy,¹²² uvedený právní názor byl ale překonán usnesením Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 3544/2013, ze dne 5. 6. 2014, ve kterém Nejvyšší soud dovodil, že náklady exekuce a náklady oprávněného jsou příslušenstvím pohledávky, proto následují její osud a nelze je vymoci jiným způsobem než ze zpeněžení zástavy, proto povinný může kromě věci, na níž vázne zástavní právo, se svým ostatním majetkem volně disponovat.

9.5.2 Speciální inhibitorium

Institut speciálního inhibitoria upravuje v obecné rovině ustanovení § 47 odst. 6 EŘ a doplňuje generální inhibitorium. Institut speciálního inhibitoria spočívá v nemožnosti nakládání povinného s konkrétními věcmi či právy, které byly postiženy exekučním příkazem či usnesením o nařízení výkonu soudního rozhodnutí. Na rozdíl od generálního inhibitoria je speciální inhibitorium uplatňováno i v rámci soudního výkonu rozhodnutí a porušení zákazu nakládat s konkrétními věcmi či právy je stíhán absolutní neplatností. Speciální inhibitorium je pak realizováno zejména doručením exekučního příkazu anebo usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí orgánům vedoucím příslušné registry, například katastrálnímu úřadu, centrálnímu depozitáři cenných papírů apod.¹²³

9.5.3 Arrestatorium

Arrestatorium je dalším účinkem exekučního příkazu anebo usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí, spočívající v zákazu dlužníka povinného nakládat s pohledávkou povinného v tom rozsahu, v jakém byla tato pohledávka postižena exekučním příkazem či usnesením o nařízení soudního výkonu rozhodnutí. Institut arrestatoria OSŘ zná u některých způsobů výkonu rozhodnutí, například dle § 313 odst. 1 OSŘ při soudním výkonu rozhodnutí anebo exekuci přikázáním peněžité pohledávky dlužník povinného od okamžiku doručení usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí anebo exekučního příkazu nesmí povinnému vyplatit jeho pohledávku, provést na ni započtení nebo s ní jinak nakládat. Arrestatorium nepřichází z podstaty

¹²² KASÍKOVÁ, M. a kol. Exekuční řád: komentář, ref. 12, str. 271.

¹²³ KASÍKOVÁ, M. a kol. Exekuční řád: komentář, ref. 12, str. 305.

věci u těch způsobů výkonu rozhodnutí, u kterých do řízení nevstupuje dlužník povinného, například u prodeje nemovitých věcí povinného.

9.6 Zřízení exekutorského zástavního práva

Novela exekučního řádu č. 139/2015 Sb. zavedla pro zřízení exekutorského zástavního práva zvláštní řízení, exekutor již nově není oprávněn vydat exekuční příkaz ke zřízení exekutorského zástavního práva v jím vedené exekuci, ale pouze v řízení, které se zahajuje na zvláštní návrh (viz kapitolu č. 5.4). V tomto řízení exekutor nežadá o pověření k vedení exekuce exekuční soud¹²⁴ a exekutor nezasílá výzvu ke splnění vymáhané povinnosti. Exekutor nejprve vydá příkaz k úhradě nákladů exekuce, přičemž pokud jsou tyto zaplacený oprávněným, vydá exekuční příkaz, kterým rozhodne o zřízení exekutorského zástavního práva. Vydaný exekuční příkaz exekutor doručí pouze účastníkům, nedoručuje příslušnému katastrálnímu úřadu, exekutorské zástavní právo se zapíše do katastru nemovitostí na podkladě exekučního příkazu na návrh oprávněného. Právní mocí exekučního příkazu zaniká exekutorovi oprávnění k vedení exekuce, exekuce je tímto okamžikem provedena.

¹²⁴ WINTEROVÁ, A., A. MACKOVÁ a kol. Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční, ref. 8, str. 148.

10 Opravné prostředky

Pojednání o opravných prostředcích proti zahájení exekuce a nařízení soudního výkonu rozhodnutí by svým rozsahem vydalo na samostatnou práci, avšak pro úplnost je nutno zmínku o opravných prostředcích zařadit i do této práce. Z uvedených důvodů o nich bude na tomto místě pojednáno pouze ve stručnosti.

Řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí je odvolání. Vzhledem ke skutečnosti, že při zahájení exekuce soud vydá pověření, které není rozhodnutím, případně exekutor vydá vyrozumění o zahájení exekuce, které rovněž není rozhodnutím, lze odvolání jako opravný prostředek užít pouze u soudního výkonu rozhodnutí, v rámci exekuce se lze podat pouze návrh na zastavení exekuce jako univerzální opravný prostředek.

10.1 Odvolání proti usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí

Řízení o soudní výkon rozhodnutí je ovládán zásadou úplné apelace. Povinný v odvolání proti usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí může uvést pouze ty skutečnosti, které jsou rozhodné pro nařízení soudního výkonu rozhodnutí (viz kapitolu č. 9). Pokud povinný uvede jiné skutečnosti,¹²⁵ odvolání bude zamítnuto. Odvolání lze podat i proti rozhodnutí, kterým byl návrh oprávněného na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, ale i exekuční návrh, odmítnut, zamítnut, respektive bylo zastaveno řízení o návrhu.

10.2 Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí

Vzhledem ke skutečnosti, že při zahájení exekuce se nevydává rozhodnutí, kterým by se exekuce zahajovala (nařizovala), zůstává návrh na zastavení exekuce jedinou procesní obranou povinného proti zahájené exekuci. V rámci soudního výkonu rozhodnutí zůstává možnost podání návrhu na zastavení soudního výkonu rozhodnutí vedle odvolání proti usnesení o nařízení soudního výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí může být zastaven jen z důvodů uvedených v § 268 odst. 1 OSŘ, tedy z důvodu, že soudní výkon rozhodnutí byl nařízen, respektive exekuce byla zahájena,

¹²⁵ Například uvede, že vymáhanou pohledávku již zaplatil. Úhrada pohledávky je skutečnost nerozhodná pro nařízení výkonu rozhodnutí, neboť soud v řízení o návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí nezkoumá, zda povinný svou povinnost uloženou mu exekučním titulem splnil.

ačkoli se exekuční titul dosud nestal vykonatelným; exekuční titul byl po nařízení soudního výkonu anebo zahájení exekuce zrušen nebo se stalo neúčinným; zastavení výkonu rozhodnutí navrhl oprávněný; výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho vyloučeny nebo majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit; průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů; bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí; po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku. Daný výčet je toliko deklaratorní, neboť zastavovacím důvodem je rovněž existence jiného důvodu, pro který nelze exekuční titul vykonat, přičemž takovým důvodem může být vada exekučního titulu, pochybení při nařízení soudního výkonu rozhodnutí či zahájení exekuce, rušivé okolnosti při provádění výkonu rozhodnutí (například oprávněný odmítne převzít věc při výkonu rozhodnutí odebráním věci) či specifické jednání povinného (například námitka promlčení, započtení).¹²⁶

Z důvodu absence možnosti podat odvolání má návrh na zastavení exekuce podaný ve lhůtě dle § 46 odst. 6 EŘ, tedy ve lhůtě 30 dní poté, co bylo povinnému doručeno vyrozumění o zahájení exekuce, odkladný účinek v tom smyslu, že exekutor nemůže exekuci provést.¹²⁷ Povinný může podat návrh na zastavení exekuce i později, avšak takový návrh by již neměl odkladného účinku.

O návrhu může rozhodnout sám exekutor, pokud oprávněný vysloví se zastavením exekuce souhlas, v opačném případě rozhodne o návrhu povinného exekuční soud. V rámci soudního výkonu rozhodnutí o návrhu na zastavení rozhodne soud, který soudní výkon rozhodnutí nařídil. Proti rozhodnutí o návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí je přípustné odvolání.

Návrhem na zastavení exekuce se může domáhat zastavení exekuce manžel povinného i v případě, že byl jeho majetek či majetek ve společném jmění manželů

¹²⁶ Srov. KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*, ref. 101, str. 387.

¹²⁷ Může však zajistit majetek povinného (§ 47 odst. 3 EŘ).

postížen ve větším rozsahu, než je přípustný¹²⁸ (§ 262b OSŘ a 55 odst. 1 EŘ). Zvláštností je, že exekutor může rozhodnout o návrhu i bez souhlasu oprávněného, avšak pokud mu nevyhoví, není oprávněn jej zamítnout, ale postoupí jej k rozhodnutí exekučnímu soudu.

10.3 Návrh na odklad výkonu rozhodnutí

Návrh na odklad výkonu rozhodnutí je rovněž způsobem procesní obrany povinného, proto je nutné stručné pojednání o tomto návrhu do této kapitoly zařadit. Pokud se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlený výkon rozhodnutí mohl mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen, anebo pokud lze očekávat, že výkon rozhodnutí bude zastaven, může se povinný domáhat návrhem na odklad výkonu rozhodnutí domáhat odložení provedení výkonu (§ 266 OSŘ). EŘ pak v ustanovení § 54 odst. 5 upravuje oproti OSŘ zvláštní důvod odkladu exekuce, kdy exekutor anebo soud odloží exekuci na návrh povinného, pokud složí k rukám exekutora jistotu ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce, přičemž povinný současně podá návrh na zastavení exekuce. Důvodem odkladu je rovněž odložení vykonatelnosti exekučního titulu (§ 54 odst. 4 EŘ).

O odkladu soudního výkonu rozhodnutí rozhoduje v prvním stupni soud, který nařídil soudní výkon rozhodnutí, o odložení exekuce rozhoduje exekutor, pokud návrhu nevyhoví, postoupí věc k rozhodnutí exekučnímu soudu. Proti rozhodnutí o odkladu je přípustné odvolání, podání dovolání není přípustné (§ 238 odst. 1 písm. d) OSŘ). Návrh na odklad nelze podat v exekuci vedené pouze ke zřízení exekutorského zástavního práva.

10.4 Mimořádné opravné prostředky

V rámci výkonu rozhodnutí není přípustné podání žaloby na obnovu řízení, žalobou pro zmatečnost lze napadnout jen pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení, jakož

¹²⁸ Viz kapitolu č. 7.4.

i pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání nebo dovolání pro opožděnost (§ 254 odst. 2 OSŘ). Dovolání je ve výkonávacím řízení obecně přípustné za podmínek dle § 236 a násl. OSŘ.

11 Výkon cizích soudních rozhodnutí

11.1 Exekuční titul vydaný v členském státu EU

V České republice mohou být vykonány i rozhodnutí vydaná v jiných členských státech Evropské unie na základě nařízení Brusel I bis,¹²⁹ které se vztahuje na rozhodnutí vydaná ve věcech dle čl. 1 a 2 nařízení. Dle nařízení Brusel I. bis tak může být v České republice vykonáno v zásadě každé civilní rozhodnutí soudu členského státu s výjimkou rozhodnutí vydaných v rodinněprávních a statusových věcech, může se ale vztahovat i na notářské zápisy se svolením vykonatelnosti či obdobné instituty v zahraničních právních úpravách. Čl. 39 nařízení Brusel I. bis stanoví, že rozhodnutí vydané v některém členském státě, které je v tomto členském státě vykonatelné, je vykonatelné v jiném členském státě, aniž je vyžadováno prohlášení vykonatelnosti (exequatur)¹³⁰. Požadavek exequatur zůstal zachován při výkonu cizích soudních rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti dle nařízení Brusel II. Bis.¹³¹ Soud, který vydal rozhodnutí, které má být vykonáno v jiném členském státu, vydá na žádost účastníka osvědčení o vykonatelnosti, které oprávněný spolu s exekučním titulem přiloží k návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, respektive k exekučnímu návrhu. Vzhledem ke skutečnosti, že čl. 41 odst. 1 Brusel I. bis staví cizí rozhodnutí na roveň rozhodnutím tuzemským, je třeba v souladu se zásadou přednosti evropského práva bez ohledu na § 37 odst. 2 písm. b) EŘ uzavřít, že na základě cizího soudního rozhodnutí dle nařízení Brusel I. bis může oprávněný zvolit mezi podáním návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí anebo exekučního návrhu, jako kdyby se jednalo o exekuční titul vydaný v tuzemsku.

Kromě rozhodnutí vykonávaných dle nařízení Brusel I. bis lze v České republice rovněž vykonat i zvláštní typy rozhodnutí dle zvláštních přímo použitelných předpisů evropského práva, mezi které patří evropský exekuční titul pro nesporné nároky, rozhodnutí vydané v evropském řízení o drobných nárocích a evropský platební rozkaz.

¹²⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, v platném znění.

¹³⁰ Požadavek exequatur byl zakotven v nařízení Brusel I., které nařízení Brusel I bis s účinností od 10.1.2015 nahradil.

¹³¹ Nařízení Rady č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

11.2 Exekuční titul vydaný ve státě, se kterým má ČR uzavřenou mezinárodní smlouvu

Pokud má být vykonán exekuční titul vydaný ve státu, který není členským státem EU, použijí pro výkon rozhodnutí ustanovení příslušné bilaterální mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Českou republikou a daným státem, anebo příslušnými ustanoveními multilaterální smlouvy, které je Česká republika a daný stát signatářem.

Jako příklad bilaterální smlouvy lze uvést například Smlouvu mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních ze dne 16. 5. 1982.¹³² Dle této smlouvy se vzájemně uznávají rozhodnutí justičních orgánů v občanských, pracovních a rodinných věcech majetkové povahy, jakož i soudem schválené smíry v těchto věcech a rozhodnutí soudů v trestních věcech týkající se náhrady škody, a to za podmínek dle čl. 54 – 60 smlouvy.

Jako příklad multilaterální smlouvy lze uvést Newyorskou úmluvu o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů ze dne 10. 6. 1958, která v čl. III stanoví, že každý smluvní stát uzná rozhodčí nález za závazný a povolí jeho výkon podle předpisů o řízení, jež platí na území, kde nález je uplatňován, za podmínek stanovených v předmětné smlouvě.

11.3 Exekuční titul vydaný ve státě, se kterým nemá ČR uzavřenu mezinárodní smlouvu

Pokud má být vykonán exekuční titul vydaný ve státě, který není členem EU a ČR s ním nemá uzavřenu mezinárodní smlouvu, postupuje se při výkonu rozhodnutí dle příslušné vnitrostátní kolizní normy, kterou je v ČR především § 14 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, který stanoví, že cizí exekuční tituly jsou v ČR účinné, jestliže nabyly podle potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci a byla-li uznána českými orgány veřejné moci s výjimkami dle § 15 ZMPS, přičemž dle § 16 odst. 3 ZMPS lze nařídit výkon tohoto rozhodnutí rozhodnutím českého soudu, které je třeba odůvodnit.

¹³² Uvedená smlouva byla v ČR vyhlášena jako sdělení ministra zahraničních věcí č. 95/1983 Sb.

Z ustanovení § 16 odst. 3 ZMPS by se mohlo zdát, že cizí rozhodnutí dle ZMPS lze v ČR vykonat pouze v rámci soudního výkonu rozhodnutí, avšak je třeba připomenout, že dle § 37 odst. 2 písm. b) EŘ může podat oprávněný exekuční návrh na podkladě cizího exekučního titulu, u kterého bylo rozhodnuto o uznání. V této souvislosti je na místě zmínit ustanovení § 16 odst. 2 věta druhá ZMPS, dle kterého lze cizí soudní rozhodnutí uznat na návrh zvláštním rozhodnutím, a to i v případě, kdy se cizí soudní rozhodnutí uznávají bez dalšího řízení, přičemž příslušným je zásadně obecným soudem toho, kdo uznání navrhuje. Pokud tedy oprávněný chce podat exekuční návrh na podkladě exekučního titulu, který je v ČR vykonáván dle ZMPS jako kolizní normy, musí nejdříve navrhnout, aby příslušný soud uznal zvláštním rozhodnutím daný cizí exekuční titul, přičemž rozhodnutí o uznání poté připojí k exekučnímu návrhu a exekučnímu titulu, který podá soudnímu exekutorovi. Na překážku výkonu v exekuci není ani požadavek odůvodnění rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí, ačkoli se exekuce žádným rozhodnutím nezahajuje, jelikož odůvodnění bude obsahovat rozhodnutí o uznání. Z tohoto důvodu je na místě, aby exekutor rozhodnutí o uznání exekučního titulu doručil povinnému spolu s vyrozuměním o zahájení exekuce.

12 De lege ferenda

12.1 Dvojkolejnost výkonu rozhodnutí

Od zavedení institutu exekuce v roce 2001 uběhlo již 14 let, za tuto dobu se exekuce ukázala jako funkční a efektivní. Zůstává tedy otázkou, zda je nutné, aby v rámci civilního procesu nadále existovala dvojkolejnost výkonu rozhodnutí, zda by nebylo namístě zavést exekuci jako jediný nástroj výkonu rozhodnutí a soudní výkon rozhodnutí ponechat pouze v těch případech, kdy dle současné právní úpravy dle § 37 odst. 2 písm. b) EŘ exekutor exekuci provést nemůže. Jistý dílčí krok již sice přinesla novela OSŘ a EŘ č. 396/2012 Sb., avšak autor této práce je přesvědčen, že je namístě učinit další krok a přenést vykonávací agendu ze soudů na exekutory úplně (byť s výše uvedenou výjimkou), neboť uvedená změna by zefektivnila justiční systém, neboť by došlo k odbřemenění soudů a přesunu odborného justičního aparátu do jiných (přetížených) agend. V rámci odbřemenění soudů lze rovněž uvažovat o zrušení institutu pověření soudního exekutora soudem a ponechat posuzování exekučního návrhu a splnění podmínek ponechat na exekutorovi, přičemž soudní dohled nad exekucemi by byl zachován v rámci řízení o návrhu na zastavení exekuce.

12.2 Forma zahájení exekuce

Dle názoru autora této práce nebyla zákonodárcem nejvhodněji zvolena forma zahájení exekuce. Exekuce je v současnosti snad jediným řízením, ve kterém, když řádně proběhne, nemusí být vydáno žádné usnesení. Jde o případ, kdy soud pověří exekutora k vedení exekuce, ten obešle povinného a povinný zaplatí dobrovolně ve lhůtě dle § 46 odst. 6 EŘ, a to dříve, než exekutor zjistí majetek povinného a tedy než vydá exekuční příkaz. V takovém případě soudní exekutor vydá příkaz k úhradě nákladů exekuce (příkaz k úhradě nákladů exekuce je sice rozhodnutí, ale pouze o nákladech exekuce, popřípadě nákladech oprávněného, nerozhoduje se v něm o meritum věci), jehož právní mocí bude exekuce provedena (tedy ukončena).

Absence rozhodnutí při zahájení exekuce tak přináší otázky, jak se mají účastníci řízení, zachovat, pokud například exekutor z důvodu chyby v psaní a počtech chybně ve vyznění o zahájení exekuce označí vymáhanou povinnost, účastníka řízení, či pokud exekutor zahájí exekuci v užším rozsahu, než navrhl oprávněný, bez vydání rozhodnutí o částečném odmítnutí anebo zamítnutí návrhu. Pokud se exekutor

dopustí chyby v psaní nebo počtech, může mu účastník řízení podat dle platné právní úpravy leda podnět k vyhotovení opravy. Pokud mu nevyhoví, je namístě přijmout takový závěr, že exekutor by měl účastníka o nevyhovění podnětu alespoň vyrozumět. Pokud by exekutor zahájil exekuci v širším rozsahu, než oprávněný navrhl, povinný může za současné právní úpravy podat návrh na zastavení exekuce. Platná právní úprava však nepočítá s opravným prostředkem pro oprávněného, pokud by exekutor zahájil exekuci pro povinnost v jiném rozsahu, než v jakém byl navrhován anebo pro jinou povinnost. Zahájení (nařízení) exekuce usnesením by nastíněné otázky vyřešila, neboť by účastníci mohli podat návrh na vydání opravného usnesení, popřípadě se bránit formou opravného prostředku. V souladu s kapitolou 2.1. by mohl usnesení o nařízení exekuce vydat sám exekutor.

12.3 Místní příslušnost soudního exekutora

V rámci úvah de lege ferenda nelze nezmínit zavedení místní příslušnosti exekutorů (teritorialita), neboť o této je již delší dobu vedena diskuse. U současného stavu, kdy si oprávněný může vybrat exekutora, u kterého podá exekuční návrh, lze kritizovat až klientelistické vztahy mezi velkými (institucionálními) oprávněnými a exekutory, a to zejména s ohledem na skutečnost, že exekutor je finančně motivován na výsledku exekuce. Může být tak ohrožena rovnost účastníků řízení, neboť exekutor může být motivován nebrat zcela ohled na oprávněné (a zákonné) zájmy povinného v řízení, neboť v případě neúspěchu exekuce hrozí, že oprávněný si pro podání dalších exekučních návrhů vybere jiného exekutora. Proti zavedení teritoriality lze naopak uvést, že se může snížit vymahatelnost exekucí, když exekutor bude mít zajištěn nápad, a bude tedy méně motivován k efektivnímu vedení exekuce.

Při úvahách o zavedení teritoriality v zásadě stojí v kolizi rovnost účastníků řízení a efektivita exekuce, respektive vymahatelnost práva, dle názoru autora této práce by měla být rovnost účastníků nad ekonomickými kritérii převážít, neboť rovnost účastníků řízení je zásadní hodnotou a principem demokratického právního státu, z uvedeného důvodu se autor této práce vyslovují spíše pro zavedení teritoriality.

V současnosti je v legislativním procesu senátní návrh zákona¹³³, který má teritorialitu zavést, avšak nečiní tak zrovna nejvhodnějším způsobem. Dle navrhované právní úpravy bude muset oprávněný před podáním exekučního návrhu nejprve požádat soud, aby určil příslušného exekutora, poté podat exekuční návrh, kdy exekutor bude postupovat v zásadě dle současné právní úpravy, tedy opět požádá soud o pověření k vedení exekuce. Navrhovaná úprava tedy zahájení exekuce pro oprávněného více zkomplikuje.

12.4 Prolomení dispoziční zásady

Zůstává otázkou, zda je nutné trvat na dispoziční zásadě u vykonávacího řízení. Za zmínku stojí úvaha Fialy,¹³⁴ že by exekuční řízení nebylo zahájeno na návrh oprávněného, pokud by povinný nesplnil dobrovolně uloženou povinnost, ale byl by to povinný, který by musel dokázat, že dobrovolně svou povinnost splnil, jinak by bylo exekuční řízení zahájeno ex officio. Uvedený princip by šel elegantně spojit e zavedením teritoriality, kdy by soud, který rozhodoval v nalézacím řízení v prvním stupni, pokud by mu povinný nedoložil, že povinnost dobrovolně v pariční lhůtě splnil, vydal pověření k vedení exekuce a doručil by jej spolu s exekučním titulem soudnímu exekutorovi v obvodu svého soudu dle stanoveného pořadníku, přičemž exekuční řízení by bylo zahájeno dnem doručení pověření soudnímu exekutorovi.

¹³³ Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, volební období 2013 – 2015. *Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů*, poslanecký tisk č. 499/0.

¹³⁴ FIALA, Roman. *Na cestě k novému civilnímu procesnímu právu* [online]. epravo.cz, 12. března 2015 [cit. 8.11.2015]. Dostupné na <http://www.epravo.cz/top/efocus/na-cestě-k-novem-civilnimu-procesnimu-pravu-97264.html>.

13 Závěr

Soudní výkon rozhodnutí a exekuce jsou dva instituty v rámci civilního procesu, kterými lze dosáhnout nucené splnění povinnosti povinného, která mu byla uložena exekučním titulem. Neliší se v zásadě v exekučních titulech, které mohou složit jako podklad u obou typů výkonu rozhodnutí, avšak s výjimkou exekučních titulů, které lze vykonat ve správní či daňové exekuci, na jejichž podkladě se nelze domáhat nařízení soudního výkonu rozhodnutí, a dalších několik výjimek. Liší se však zásadně v řízení o návrhu na výkon rozhodnutí.

Odlišnost v obou řízeních nespočívá v procesních podmínkách ani v účastnících řízení, nýbrž v samotných postupech soudu a exekutora, kdy soud nařídí výkon rozhodnutí bez dalšího, exekutor však musí podstoupit proces pověřování exekutora k vedení exekuce exekučním soudem.

Další zásadní odlišnost spočívá v účincích, které vyvolá zahájení exekuce a nařízení soudního výkonu rozhodnutí, neboť zahájení exekuce vyvolává zásadně zákaz dispozice dlužníka s veškerým majetkem, zatímco nařízení soudního výkonu rozhodnutí pouze s konkrétním majetkem.

Zásadní odlišnost je třeba spatřovat rovněž v míře informovanosti o majetkové situaci povinného, kterou musí mít oprávněný před podáním návrhu. Soud může v rámci postupu před zahájením řízení pomoci oprávněnému se zjišťováním majetku povinného, takový postup nemůže být ale tak efektivní jako zjišťování majetku exekutorem v rámci exekuce, proto lze doporučit oprávněnému, který nemá představu o majetku povinného, aby volil spíše podání exekučního návrhu.

O nařízení výkonu rozhodnutí může oprávněný uvažovat, pokud má představu o dlužníkově majetku, pokud například má oprávněný představu o zůstatku na běžném účtu povinného, může být podání na nařízený výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky i efektivnější než podání exekučního návrhu, neboť soud vydá rovnou usnesení o nařízení výkonu, zatímco exekuční řízení by bylo časově náročnější zejména z důvodu nutnosti exekutora žádat o pověření. Pokud by se ale po nařízení soudního výkonu rozhodnutí ukázala počáteční informace oprávněného jako nepřesná, mohlo by rozhodnutí oprávněného namísto exekučního návrhu podat návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí zkomplikovat vymožením pohledávky oprávněného, neboť v mezičase mezi nařízením soudního výkonu rozhodnutí a okamžikem, kdy nastanou účinky

nařízení výkonu soudního rozhodnutí jiným způsobem anebo zahájení exekuce může uplynout dostatek času, kdy povinný může nakládat se svým majetkem a snížit tak možnost uspokojení oprávněného ze svého majetku. Jako univerzální způsob výkonu rozhodnutí tak lze vzhledem k výše uvedenému označit podání exekučního návrhu.

Seznam zkratek

ČR – Česká republika.

DŘ - zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

EŘ – zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů.

ET – vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů.

EU – Evropská unie.

InsZ – zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

NŘ – zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

NS – Nejvyšší soud České republiky.

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

OZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

PřesZ – zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

RŘ – zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

SDEU – Soudní dvůr Evropské unie.

SŘ – zákon č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

SŘS – zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

SVR – soudní výkon rozhodnutí prováděný soudy dle části šesté OSŘ.

TŘ – zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

TZ – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.

ÚS – Ústavní soud České republiky.

ZMPS - zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

ZOK – zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

ZP- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

ZZŘ – zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

Použitá literatura

Kněžní publikace

DRÁPAL, Ljubomír a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 2 sv. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012, xxxiv, 792 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3.

JIRSA, Jaromír, Vladimír BERAN, František KORBEL, Tomáš LICHOVNÍK, Jaroslav MÁDR, Bohuslav PETR a Petr VOJTEK. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : Kniha V. : § 211-376 občanského soudního řádu : podle stavu k 1. 4. 2014*. Vyd. 1. Editor Karel Havlíček. Praha: Havlíček Brain Team, 2014, 627 s. ISBN 978-808-7109-502.

KASÍKOVÁ, M. a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, xviii, 939 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-807-4004-766.

KURKA, Vladimír a Ljubomír DRÁPAL. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha: Linde, 2004, 854 s. ISBN 80-7201-443-9.

SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Šínová RENÁTA a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2013, 1398 s. ISBN 80-740-0506-2.

TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 8071.

WINTEROVÁ, A., Alena MACKOVÁ a kol. *Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 1. Vydání. Praha: Leges, 2012, 352 s.

Články

BÁČOVÁ, Petra. *V Česku je bezmála milion lidí a firem v exekuci*. In: *Exekutorská komora České republiky* [online]. 2014 [cit. 9. 8. 2014]. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/1569-v-cesku-je-bezmala-milion-lidi-a-firem-v-exekuci-16-4-2014?w=>.

FIALA, Roman. *Na cestě k novému civilnímu procesnímu právu* [online]. epravo.cz, 12. března 2015 [cit. 8. 11. 2015]. Dostupné na <http://www.epravo.cz/top/efocus/na-cestech-k-novem-civilnimu-procesnimu-pravu-97264.html>

KONEČNÁ, Petra, *Vliv nového pojetí společného jmění manželů na exekuční řízení z pohledu manžela povinného*. Komorní listy, 3/2015, str. 10.

Právní předpisy

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, v platném znění.

Nařízení Rady č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

Judikatura

Usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 112/04 ze dne 21. 6. 2004.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1329/2004 ze dne 29. 6. 2005.

Usnesení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 51/05 ze dne 3. 3. 2009.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2195/2001 ze dne 18. 12. 2002.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2227/2011 ze dne z 28. 7. 2011.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 287/2006 ze dne 30. 10. 2008.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 958/2012 ze dne 10. 7. 2013.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3712/2012 ze dne 30. 9. 2014.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 775/2000 ze dne 12. 4. 2001.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3288/2006 ze dne 17. 5. 2007.

Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3347/12 ze dne 23. 10. 2014.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1215/2004 ze dne 21. 9. 2004.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2118/98 ze dne 31. 10. 2000.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2020/98 ze dne 14. 4. 1999.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2184/2013 ze dne 11. 2. 2015.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Nd 200/2012 ze dne 12. 9. 2012.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 969/2006 ze dne 27. 7. 2006.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2083/2000 ze dne 15. 8. 2001.

Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 475/13 ze dne 24. 6. 2014.

Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 127/96 ze dne 11. 7. 1996.

Usnesení Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 101/2004 ze dne 12. 3. 2004.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3704/2007 ze dne 17. 9. 2009.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 383/2004 ze dne 30. 9. 2004.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1575/2006 ze dne 1. 12. 2006.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 331/2004 ze dne 21. 7. 2004.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2922/2005 ze dne 26. 4. 2006.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2407/2006 ze dne 19. 3. 2007.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 635/96 ze dne 21. 8. 1996.

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3544/2013 ze dne 5. 6. 2014.

Další zdroje

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, volební období 1998 – 2002. Důvodová zpráva k poslaneckému návrhu zákona o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), poslanecký tisk č. 725/0.

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, volební období od 2013. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, poslanecký tisk č. 337/0.

Příloha č. 1 – vzor návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy

**Obvodnímu soudu pro Prahu 10
28. pluku 1533/29B
Praha 10**

V Praze dne 10. 11. 2015

oprávněná: **Jiřina Novotná**, nar. 1. 2. 1965,
Plzeňská 28, Praha 5
zast. JUDr. Jan Dvořák, advokát
Pařížská 458/48, Praha 1

povinný: **Jan Svoboda**, nar. 2.3 1970
Vršovická 2548/25, Praha 10

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí

Dvojmo

Přílohy : Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.5.2014, č.j. 43
C 8569/2013 s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti,
Plná moc

I.

Okresní soud Praha-východ vydal dne 4.5.2014 pod č.j. 43 C 8569/2013 rozsudek, kterým uložil povinnému zaplatit oprávněné částku ve výši 30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1.1.2013 do zaplacení a na nákladech řízení 14 084,00 Kč. Citovaný rozsudek nabyl právní moci dne 12. 5. 2014 a je vykonatelný.

Důkaz: Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.5.2014, č.j. 43 C 8569/2013 s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti.

II.

Oprávněná prohlašuje, že povinný na výše uvedenou pohledávku ničeho neuhradil.

III.

S ohledem na výše uvedené oprávněná navrhuje, aby nadepsaný soud nařídil na podkladě exekučního titulu, kterým je rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.5.2014, č.j. 43 C 8569/2013 výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného pro uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1.1.2013 do zaplacení a pro náklady nalézacího řízení 14 084,00 Kč, jakož i pro náklady oprávněné ve vykonávacím řízení.

Jiřina Novotná

v. z. JUDr. Jan Dvořák, advokát

Příloha č. 2 – vzor exekučního návrhu

JUDr. Martin Černý, soudní exekutor
Exekutorský úřad Praha 10
28. pluku 1556/45
Praha 10

V Praze dne 10. 11. 2015

oprávněná: **Jiřina Novotná**, nar. 1. 2. 1965,
Plzeňská 28, Praha 5
zast. JUDr. Jan Dvořák, advokát,
Pařížská 458/48, Praha 1

povinný: **Jan Svoboda**, nar. 2. 3. 1970
Vršovická 2548/25, Praha 10

Exekuční návrh

Dvojmo

Přílohy : Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.5.2014, č.j. 43
C 8569/2013 s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti,
Plná moc

I.

Okresní soud Praha-východ vydal dne 4.5.2014 pod č.j. 43 C 8569/2013 rozsudek, kterým uložil povinnému zaplatit oprávněné částku ve výši 30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1.1.2013 do zaplacení a na nákladech řízení 14 084,00 Kč. Citovaný rozsudek nabyl právní moci dne 12. 5. 2014 a je vykonatelný.

Důkaz: Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.5.2014, č.j. 43 C 8569/2013 s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti.

II.

Oprávněná prohlašuje, že povinný na výše uvedenou pohledávku ničeho neuhradil.

III.

Oprávněný prohlašuje, že pro vymáhanou povinnost nebylo zahájeno jiné exekuční řízení podle zákona 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

IV.

S ohledem na výše uvedené oprávněná navrhuje, aby exekuční soud pověřil JUDr. Martina Černého, soudního exekutora Exekutorského úřadu Praha 10, 28. pluku 1556/45 Praha 10, k vedení exekuce a aby výše uvedený exekutor provedl exekuci k vymožení pohledávky oprávněné ve výši 30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1. 1. 2013 do zaplacení a pro náklady nalézacího řízení 14 084,00 Kč, jakož i pro náklady exekuce a náklady oprávněné v exekučním řízení.

Jiřina Novotná
v. z. JUDr. Jan Dvořák, advokát

Příloha č. 3 – vzor usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí

Č.j. 54 E 8547/2015-6

U S N E S E N Í

Obvodní soud pro Prahu 10 rozhodl vyšší soudní úřední Mgr. Janou Novákovou ve věci výkonu rozhodnutí

oprávněného: **Jiřina Nováková**, nar. 1. 2. 1965,
Plzeňská 28, Praha 5
zast. JUDr. Jan Dvořák, advokát
Pařížská 458/48, Praha 1

proti

povinnému: **Jan Svoboda**, nar. 2.3 1970
Vršovická 2548/25, Praha 10

Pro 30 000,00 Kč s přísl.

t a k t o :

I.

Soud nařizuje podle rozsudku Okresního soudu Praha-východ vydaného dne 4.5.2014 pod č.j. 43 C 8569/2013 pro uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1.1.2013 do zaplacení a pro náklady nalézacího řízení ve výši 14 084,00 Kč výkon rozhodnutí prodejem podle zákona postižitelných movitých věcí povinného.

II.

Povinný je povinen zaplatit oprávněné na náhradě nákladů řízení částku ve výši 1984,00 Kč.

III.

Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje na pohledávku oprávněné vč. příslušenství dle výroku I. tohoto usnesení, na náklady oprávněné stanovené ve výroku II. Tohoto usnesení, jakož i nákladů, které budou povinnému v průběhu výkonu rozhodnutí uloženy nahradit.

IV.

Povinnému se zakazuje nakládání s věcmi pojatými do soupisu na základě tohoto usnesení.

V.

Povinnému se přikazuje, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení protokolu o soupisu oznámil soudu, zda věc nabyl jako substituční jmění, a pokud jde o takovou věc,

zda má právo s ní volně nakládat a zda jsou výkonem rozhodnutí vymáhány zůstavitelovy dluhy nebo dluhy související s nutnou správou věcí nabytých jako substituční jmění, a doložil tyto skutečnosti listinami vydanými nebo ověřenými státními orgány, popřípadě též veřejnými listinami notáře.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 10, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení.

V Praze dne 20. 11. 2015

(úřední razítko)

Mgr. Jana Nováková,
vyšší soudní úřednice

Příloha č. 4 – vzor žádosti o pověření k vedení exekuce

Verze formuláře: 16-c

Žádost o pověření a nařízení exekuce

Žádost o pověření a nařízení exekuce: nová doplňující ke spisové značce soudu:

Soud, kterému je žádost určena:

Obvodní soud pro Prahu 10

Datum zahájení exekučního řízení: 10.11.2015

Označení soudního **exekutora**:

příjmení	Černý	osobní jméno	Martin
titul před/titul za	JUDr.	datum narození	6.6.1979
IČ	1 2 3 4 5 6 7 8	ID datové schránky	abcdef

se sídlem:

ulice	28. pluku		
číslo popisné (evíd.)	1556	číslo orientační	45
obec	Praha 10		
PSČ	10000	část obce	
číslo exekutora	258	spisová značka exekutora	258 EX 1234 /15

Zástupce exekutora: není je osoba

Účastníci řízení

Oprávněný č. 1	☒ fyzická osoba	☐ fyzická osoba podnikající	☐ právnická osoba
příjmení	Novotná	osobní jméno	Jiřina
titul před/titul za		datum narození	1.2.1965
ID datové schránky			
bydliště:			
ulice	Plzeňská		
číslo popisné (evíd.)	123	číslo orientační	28
obec	Praha 5		
PSČ	15000	část obce	
stát	Česká republika		
zástupce oprávněného:	☒ advokát	☐ fyzická osoba	☐ právnická osoba ☐ není
příjmení	Dvořák	osobní jméno	Jan
titul před/titul za	JUDr.	evidenční číslo v ČAK	12345
bydliště nebo sídlo:			
ulice	Pařížská		
číslo popisné (evíd.)	458	číslo orientační	48
obec	Praha 1		
PSČ	11000	část obce	
stát	Česká republika		

Povinný č. 1 fyzická osoba fyzická osoba podnikající právnická osoba

příjmení	Svoboda	osobní jméno	Jan
titul před/titul za		datum narození	2.3.1970
ID datové schránky			

bydliště:

ulice	Vršovická		
číslo popisné (evid.)	2548	číslo orientační	25
obec	Praha 10		
PSC	10000	část obce	
stát	Česká republika		

zástupce povinného: advokát fyzická osoba právnická osoba není

Exekuční titul(y):

Exekuční titul č. 1

označení	Rozsudek		
číslo	43 C 8569/2013		
vydáno	4.5.2014	vykonatelnost	16.5.2014
vydal/vyhotovil	☒ soud ☐ jiná organizace, osoba... Obvodní soud pro Prahu 10		

Vymáhaná povinnost č. 1 peněžité plnění nepeněžité plnění

předmět plnění	30 000	KČ
příslušenství	☒ ano ☐ ne	
popis povinnosti	30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1.1.2013 do zaplacení náklady nalézacího řízení 14 084,00 Kč	

poznámka exekutora

příloha *) Vložit přílohu

Soudní exekutor prohlašuje, že v příloze zaslal exekuční návrh a všechny přílohy, které mu doručil oprávněný.

Žádám o potvrzení přijetí formuláře na elektronickou adresu:

V dne

podpis

identifikátor (GUID)

Odeslat

*) Celková velikost příloh nesmí přesahovat velikost 20 MB

Formulář žádosti o pověření a nařízení exekuce je určen **pouze soudním exekutorům**, kteří jeho prostřednictvím žádají soud, aby

je pověřil vedením exekuce.

Formulář **nemůže použít oprávněný k podání exekučního návrhu**. Exekuční řízení lze podle § 35 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) zahájit pouze návrhem podaným soudnímu exekutorovi a pouze návrh podaný soudnímu exekutorovi má pro běh promlčecí lhůty účinky stanovené občanským zákoníkem v § 112 (zastavení běhu promlčecí doby).

Tento formulář splňuje náležitosti návrhu o pověření a nařízení exekuce dle § 43a odst. 2 exekučního řádu ve znění pozdějších předpisů.

Strana č. 3

Zdroj: ePodatelna. Justice. [online]. [2015] [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: <http://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/epo1200new/form.do#> .

Příloha č. 5 – vzor pověření soudního exekutora

**Č.j. 64 EXE 9854/2015-5
Sp. zn. exekutora 258 Ex 1234/15**

P O V Ě Ř E N Í S O U D N Í H O E X E K U T O R A

Obvodní soud pro Prahu 10 rozhodl vyšší soudní úřední Mgr. Janou Novákovou ve věci výkonu rozhodnutí

oprávněného: **Jiřina Nováková**, nar. 1. 2. 1965,
Plzeňská 28, Praha 5
zast. JUDr. Jan Dvořák, advokát
Pařížská 458/48, Praha 1

proti

povinnému: **Jan Svoboda**, nar. 2.3 1970
Vršovická 2548/25, Praha 10

pro 30 000,00 Kč s přísl.

p o v ě ř u j e :

JUDr. Martina Černého, soudního exekutora Exekutorského úřadu Praha 10, 28. pluku 1556/45 Praha 10 k vedení exekuce proti povinnému k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 30 000,00 Kč s přísl. na podkladě exekučního titulu, kterým je rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.5.2014, č.j. 43 C 8569/2013.

V Praze dne 20. 11. 2015

(úřední razítko)

Mgr. Jana Nováková,
vyšší soudní úřednice

Příloha č. 6 – vzor vyrozumění o zahájení exekuce

Č.j. 258 Ex 1234/15-7

VYROZUMĚNÍ O ZAHÁJENÍ EXEKUCE

Soudní exekutor Exekutorského úřadu Praha 10 JUDr. Martin Černý, se sídlem 28. pluku 1556/45, Praha 10, pověřený k provedení exekuce pověřením Obvodního soudu pro Prahu 10 Č.j. 64 EXE 9854/2015-5 ze dne 20.11.2015, ve věci exekuce k uspokojení pohledávky

oprávněného: **Jiřina Nováková**, nar. 1. 2. 1965,
Plzeňská 28, Praha 5
zast. JUDr. Jan Dvořák, advokát
Pařížská 458/48, Praha 1

proti

povinnému: **Jan Svoboda**, nar. 2.3 1970
Vršovická 2548/25, Praha 10

ve výši 30 000,00 Kč s přísl.

v y r o z u m í v á ,

že podle exekučního titulu, kterým je rozsudek Okresního soudu Praha-východ vydaný dne 4.5.2014 pod č.j. 43 C 8569/2013, byla zahájena exekuce pro vymožení pohledávky oprávněné ve výši 30 000,00 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 1.1.2013 do zaplacení a pro náklady nalézacího řízení ve výši 14 084,00 Kč, jakož i pro náklady exekuce v předpokládané výši 9 680,00 Kč a nákladů oprávněného v předpokládané výši 484,00 Kč.

Exekuční řízení je vedeno soudním exekutorem pod spisovou značkou 258 Ex 1234/15.

P o u č e n í : Proti touto vyrozumění není přípustný opravný prostředek
Účastníci řízení mají právo vyjádřit se k osobě exekutora. Účastník je povinen námitku podjatosti exekutora uplatnit nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno toto vyrozumění; nevěděl-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do 8 dnů poté, co se o něm dozvěděl. Námitky povinného k osobě exekutora nemají odkladný účinek.
Další řízení zahájené oprávněným proti témuž povinnému u stejného exekutora dříve, než zanikne oprávnění exekutora k vedení předchozí exekuce, se spojuje s předchozí exekucí ke společnému řízení, a to ode dne podání návrhu. V zájmu hospodárnosti řízení může exekutor věc podle věty první vyloučit k samostatnému řízení.

Jsou-li exekuční řízení proti témuž povinnému vedena u více exekutorů nebo zahájí-li další oprávněný u téhož exekutora exekuční řízení proti témuž povinnému, exekuční soud tato řízení spojí na návrh povinného ke společnému řízení, a) je-li oprávněným osoba, jež byla věřitelem povinného v době vzniku vymáhaného dluhu, nebo její právní nástupce, b) je-li předmětem jednotlivých spojovaných řízení vymození peněžitého plnění nepřevyšujícího částku podle § 202 odst. 2 občanského soudního řádu a c) jsou-li proti povinnému vedena alespoň 2 exekuční řízení podle písmene a).

Nerozhodl-li exekutor jinak, nesmí povinný po doručení vyrozumění nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, a udržování a správy majetku. Právní jednání, kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatné. Právní jednání se však považuje za platné, pokud námitku neplatnosti nevznese exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel, aby zajistili uspokojení vymáhané pohledávky. Právní účinky vznesení námítky neplatnosti nastávají od účinnosti právního jednání, dojde-li exekuční příkaz nebo jiný projev vůle exekutora, oprávněného, nebo přihlášeného věřitele všem účastníkům právního jednání, k němuž exekutor, oprávněný nebo přihlášený věřitel vznesl námitku neplatnosti.

Na návrh může soud odložit provedení exekuce, jestliže se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlené provedení exekuce mohlo mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen, pokud lze očekávat, že exekuce bude zastavena, pokud byla odložena vykonatelnost exekučního titulu anebo pokud byla u exekutora složena jistota ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce. Návrh na odklad exekuce se podává u soudního exekutora a musí obsahovat všechny náležitosti podání, být srozumitelný a určitý, a musí být k němu přiloženy listiny k prokázání tvrzení. Do vydání rozhodnutí o návrhu na odklad exekuce nečiní soudní exekutor žádné úkony směřující k provedení exekuce, nejde-li o návrh, který je svévolným nebo zřejmě bezúspěšným uplatňováním nebo bráněním práva, anebo pokud účastník uplatní stejné okolnosti, o kterých již bylo rozhodnuto.

Účastník může podat návrh na zastavení exekuce, a to do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Návrh na zastavení exekuce se podává u exekutora, který vede exekuci. Návrh na zastavení exekuce musí obsahovat vyličení skutečností rozhodných pro posouzení, zda byl podán ve lhůtě uvedené v odstavci 1; to neplatí, jde-li o návrh podaný nejpozději ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto vyrozumění. Návrh na zastavení exekuce, který neobsahuje všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý nebo ke kterému nejsou přiloženy listiny k prokázání tvrzení obsažených v návrhu nebo který byl podán opožděně, exekutor odmítne.

Náklady exekuce jsou odměna exekutora, náhrada paušálně určených či účelně vynaložených hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při exekuci, náhrada za doručení písemností, odměna a náhrada nákladů správce závodu, a je-li exekutor nebo správce závodu plátcem daně z přidané hodnoty, je nákladem exekuce rovněž příslušná daň z přidané hodnoty. Náhrada účelně vynaložených cestovních výdajů je nákladem exekuce do výše 1 500,00 Kč a náhrada za ztrátu času je nákladem exekuce do výše 500,00 Kč. Účelně vynaložené cestovní výdaje a ztrátu času přesahující tuto částku hradí exekutorovi oprávněný. Konečná výše nákladů exekuce a nákladů oprávněného bude exekutorem stanovena v příkaze k úhradě nákladů exekuce.

V Praze dne 30. 11. 2015

(úřední razítko)

JUDr. Martin Černý,
soudní exekutor

Veškeré osobní údaje použité v přílohách jsou smyšlené, případná podobnost je čistě náhodná.

Shrnutí

Obsahem této diplomové práce je pojednání o dvou formách vykonávacího řízení v rámci civilního procesu, přičemž jednou z forem vykonávacího řízení je výkon rozhodnutí prováděný soudem (soudní výkon rozhodnutí), druhou z forem pak výkon rozhodnutí prováděný soudním exekutorem (exekuce). Práce je rozdělena do 13 kapitol, autor práce se v jednotlivých kapitolách snaží především vyzdvihnout společné rysy a rozdíly obou forem výkonu rozhodnutí.

Po obecném úvodu v první kapitole a po krátkém uvedení do problematiky v kapitole druhé autor v třetí kapitole pojednává o exekučních titulech, tedy o podkladech pro výkon rozhodnutí, přičemž každému typu exekučního titulu je věnována samostatná podkapitola. Ve čtvrté kapitole je pojednáno o postupu soudu před zahájením řízení s odkazy na úpravu shodných institutů v rámci řízení exekučního, pátá kapitola je věnována návrhům, jimiž se v naprosté většině případů vykonávací řízení zahajuje, tedy návrhu na nařízení soudního výkonu rozhodnutí a exekučnímu návrhu, důraz je kladen zejména na náležitosti návrhů. V šesté kapitole čtenář nalezne pojednání o příslušnosti soudu a exekutora, v sedmé a osmé kapitole je rozebrána problematika účastníků řízení a podmínek řízení, zmíněna jsou zejména specifika vykonávacího řízení oproti řízení nalézacímu. V deváté kapitole následuje rozbor procesu posuzování návrhu a postup soudu a exekutora, který se u obou způsobů výkonu rozhodnutí značně liší. Vzápětí autor práce popisuje samotné nařízení soudního výkonu rozhodnutí, respektive zahájení exekuce, stručné pojednání o opravných prostředcích je zařazeno v kapitole desáté. V předposlední jedenácté kapitole je čtenář uveden do problematiky výkonu cizích soudních rozhodnutí. Ve dvanácté kapitole se autor zamýšlí nad možnou budoucí právní úpravou v rovině *de lege ferenda*, přičemž třináctá kapitola patří závěru, kde autor shrnuje poznatky z předchozích kapitol práce, hodnotí oba způsoby výkonu rozhodnutí a nastiňuje výhody a nevýhody jednotlivých způsobů.

Summary

The content of this thesis is the treatise on the two methods of the enforcement procedure in the frame of the civil procedure, whereas one of these methods is the enforcement procedure carried out by a court, with second method being the enforcement procedure by a licensed enforcement officer. The thesis is divided into thirteen chapters, whereas the author is, in the course of the individual chapters, emphasising mainly the common features as well as the outstanding differences between the aforementioned two methods of the enforcement procedure.

Following the general introduction in the first chapter and a short outline of the issue at hand in the second one, is then the content of the third chapter the author's treatise on the enforcement orders as the basis for the enforcement of decisions, whereas each of the individual enforcement orders is dealt with in the frame of a separate subchapter. The content of the fourth chapter is the treatise on the court's course of action preceding the commencement of the enforcement procedure with reference to the regulation of the identical institutes in the course of the enforcement procedure carried out by a licenced enforcement officer and the fifth chapter deals with the issue of commencement applications as the mean of commencement of the procedure most frequently used, that is the application for ordering of the enforcement procedure by a court and the commencement application for that carried out by the licensed enforcement officer, when emphasised are mainly the essentials of the application. In the sixth chapter, the reader shall find a discourse into the issue of courts' and officers' jurisdiction, when the seventh and eight chapter deal with the issue of the proceedings parties and conditions, whereas mentioned are above all the specifics of the enforcement procedure in comparison to the finding procedure. Following in the ninth chapter is the commencement application assessment process analysis and the course of the court's and the officer's action, which differs with respect to each of the methods of the enforcement procedures significantly. In the very next part of this chapter the author describes the ordering of the court enforcement procedure itself, or the commencement of enforcement respectively, while a brief treatise on the legal remedies is contained in the tenth chapter. In the last but one - eleventh chapter, the reader is introduced to the issue of foreign judicial decisions enforcement. In the twelfth chapter, the author is considering the possible development in the relevant legislature in the *de lege ferenda*

manner, whereas the thirteen chapter is dominated by the conclusion, when the author is summarizing the findings made in the previous chapters of the thesis, generally assesses the two methods of the enforcement procedure and outlines the advantages and disadvantages of the respective methods.

Název práce v českém jazyce

Zahájení exekučního řízení v komparaci s nařízením soudního výkonu rozhodnutí.

Název práce v anglickém jazyce

Commencement of an enforcement procedure by a licensed enforcement officer in comparison with an enforcement procedure ordered by a court.

Klíčová slova (keywords)

Exekuce, soudní výkon rozhodnutí, vykonávací řízení.

Enforcemet by a lincensed officer, enforcement by a court, enforcement procedings.